

DRAUGAS

PERIODICALS
October 16, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 16, 2003

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-15-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 201
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Atsisveikinimas su vasara. Sėkminga LR ambasadoriaus veikla.
2 psl.

Ar madų kūrėjai nekenčia moterų. Lietuvių tautiškuo šaknis ir Kataliku Bažnyčia.
3 psl.

Galbūt Visata, kaip futbolo kamuolys. Šis tas apie bakterijas. Kinija pasiekė erdvių tolus. Būkime sveiki.
4 psl.

Vaikeli, bėk į paštą ir išsiųsk telegramą.
5 psl.

Audronė Tamulienė pasakoja apie 2004 m. Čikagoje vyksiančią tautinių šokių šventę. Lietuvių filatelistų paroda. „Grandis“ prisimins savo mirusius narius.
6 psl.

Sportas

* Europos valstybių sostines apibėgti pasiryžęs begikas iš Lietuvos Petras Silkinas antradienį pasiekė Romą ir leidosi Ispanijos link. Lapkričio 2-ąją jis tikisi pasiekti Madridą. 62 metų begikas pilietinėm buvo skiriamas Lietuvos narys Europos Sąjungoje bei siekia nutiesti simbolinį kelią tarp Vilniaus ir ES valstybių narių bei kandidatų sostinių. Gegužę pradėjęs bėgimą, P. Silkinas jau aplankė 22 Europos valstybių sostines.

* Garsiausia Lietuvos ledo šokėjų pora Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas kuria originalius projektus ir galvoja apie penktąją olimpiadą. Jie sugrįžta į Lietuvą su atnaujinta programa „Liepsnojantis ledas“, kuri turėjo vykti gegužės mėnesį, tačiau dėl P. Vanago susižalojimo buvo atšaukta. Šiuo metu pora išvykusi į Japoniją. Margarita su Povilu ketina dalyvauti savo penktojoje olimpiadoje. „Pastovus dalyvavimas įvairiose programose mums leidžia išlaikyti puikią sportinę formą, be to, įgijome naujos patirties. Į didįjį sportą galbūt sugrįšime olimpiniais metais“, sakė M. Drobiazko.

Naujausios žinios

* Lietuva išrinkta į UNESCO Pasaulio paveldo komitetą.

* Lietuva neįsileido be tranzito dokumentų vykusios Rusijos karių komandos.

* Lietuvos žinovai Karaliaučiuje susipažino su naftos telkinio „D-6“ naudojimo dokumentais.

* Vilniaus merui apkarto savivaldybės valdinių nekompetetingumas.

* Siūloma sukurti draudimo nuo nedarbo sistemą.

* Europos vystymo bankas finansuos mokslo įstaigų pastatų atnaujinimą.

Prezidentas susirūpino valstybės sienų saugumu

Kudirkos Naumiestis, spalio 15 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas trečiadienį dalyvavo Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės Kudirkos Naumiesčio užkardos pastato atidarymo ceremonijoje.

Kreipdamasis į Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadą Algimantą Songailą ir pasieniečius, prezidentas pažymėjo, kad po 2004 m. gegužės 1 d. Lietuvos pasieniečiai saugos jau rytinę Europos Sąjungos sieną.

„Neturime užmiršti, kad, kitais metais Lietuvai tapus ES nare, penktadalis ES rytinės sienos sudarys Lietuvos sieną su Rusija ir Baltarusija. Tai — dar vienas mūsų atsakomybės pabrėžiantis ženklas“, kalbėjo prezidentas.

Valstybės vadovas užkardos atidarymo ceremonijoje taip pat pabrėžė pasienio tarnybų svarbą saugumui.

Nukelta į 5 psl.

Nauja Kudirkos Naumiesčio užkarda apžiūri prezidentas Rolandas Paksas ir jį lydinti delegacija. Tomo Bauro (ELTA) nuotr.

Susikompromitavę diplomatai už vizų išdavimą uždirbo apie 6 mln. litų

Vilnius, spalio 15 d. (BNS) — Nesąžiningi Lietuvos diplomatai už vizų išdavimą galejo gauti maždaug 2 milijonus JAV dolerių (apie 6 mln. litų) kyšių, rašo dienraštis „Respublika“.

Valstybės saugumo departamentui (VSD) ir Užsienio reikalų ministerijai (URM) pradėjus tyrimą, paaiškėjo, kad septinį Rusijoje ir Baltarusijoje dirbę Lietuvos konsulus, pažeisdami URM patvirtintas instrukcijas, nepagrįstai yra išdavę

apie 40,000 Lietuvos vizų. Rusijos ir Baltarusijos firmos internete siūlydavo įsigyti daugkartines Lietuvos vizas už 100 dolerių. Spėjama, kad pusė šios sumos turizmo firmos pasilikdavo už darbą, o likusi suma, kaip įtariama, būdavo perduodama konsulams.

Liepos mėnesį kilus konsulių skandalui, pareiškimus išeiti iš darbo parašė URM Konsulinio departamento direktorius

Nukelta į 5 psl.

Prezidentas pasveikino popiežių 25-ųjų pontifikato metinių proga

Vilnius, spalio 15 d. (BNS) — „Kartu su visais Lietuvos žmonėmis nuoširdžiai žavimės jūsų pasižymėjimu ir milžinišku darbu puoselėjant ir ginant fundamentalias žmonijos vertybes — žmogaus teises, demokratiją ir taiką visame pasaulyje“, rašoma Lietuvos prezidento Rolando Paksos sveikinime popiežiui Jonui Pauliui II 25-tųjų Šventojo Tėvo popiežiaavimo metinių proga.

Nukelta į 5 psl.

„Keturių komunarų“ nuotykius Baltarusijoje tirs speciali komisija

Vilnius, spalio 14 d. (BNS) — Klausimą, ar keturi valdančiosios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos nariai savo pasisakymais Baltarusijoje pažeidė Seimo nario priesaiką, siūloma pavesti tirti laikinajai parlamentinei komisijai.

„Šiandien minėtų Seimo narių pasisakymus Baltarusijoje gali iliustruoti nebet žinia tik asmenims, neturintiems draudžiamųjų pajamų.

Nukelta į 5 psl.

Seimo pirmininkas klausimą, ar Baltarusijoje viešėje parlamentariai savo pasisakymais nesulaužė Seimo nario priesaikos,

Nukelta į 5 psl.

ribų ir pradėjo vadovauti Afganistane veikiančioms Tarptautinėms saugumo pagalbos pajėgoms.

JAV

Jungtinės Tautos. JAV ir jų sąjungininkai Didžiajai Britanijai pareiškė, kad deryboms skirtas laikas baigėsi, Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryba trečiadienį galiausiai balsuodama dėl Irako rezoliucijos projekto. Apie tai paskelbta netrukus po to, kai antradienį už uždarys durų buvo pradėtos derybos dėl naujo JAV parengto projekto. Vašingtonas siekia JT paramos tikėdamasis, kad tai paskatins tarptautinę bendriją labiau paremti Irako okupaciją. JAV ambasadorius John Negroponte ir Didžiosios Britanijos atstovas Emyr Jones Parry sakė, kad prašys balsuoti dėl naujausios versijos, kurioje nepaisoma Prancūzijos, Vokietijos ir Rusijos raginimų nustatyti bendrą apytikslę okupacijos pabaigos datą.

Žinomas JAV politologas — Vilniaus garbės pilietis

Vilnius, spalio 15 d. (BNS) — Vilniaus miesto garbės piliečių gretas papildė dar vienas garsus užsienietis — šis vardas suteiktas pasaulyje žinomam politologui, akademikui ir filantropui Zbigniew Brzezinski.

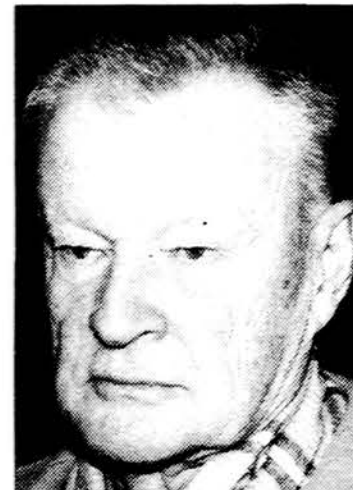
Trečiadienį tokį sprendimą Lietuvos ambasadoriaus JAV Vygaudo Ušacko siūlymu priėmė Vilniaus miesto Taryba.

Z. Brzezinski Vilnius pagerbė už artimą ryšį su Lietuva ir simpatijas jai.

75 metų lenkų kilmės Z. Brzezinski vadovauja įtakingai JAV nevyriausybinei organizacijai Strateginių ir tarptautinių mokslų centrui, kuris užsiima politinėmis studijomis ir analize.

1977-1981 metais jis dirbo JAV prezidento Jimmy Carter patarėju valstybinio saugumo klausimais.

Lietuvai atkurus nepriklausomybę, Z. Brzezinski tapo jos advokatu JAV bei už šios valstybės ribų. Politologas, kurio idėjas įsiklausė įvairios

Zbigniew Brzezinski

JAV administracijos, buvo aktyvus NATO plėtros ir Lietuvos narystės sąjungoje rėmėjas.

Z. Brzezinski yra apdovanojamas Gedimino 1-ojo laipsnio ordinu, jam suteiktas Vilniaus universiteto garbės daktaro vardas.

Vilniaus garbės pilieciui įteikiamas auksas dengtas medalis, kuriame pavaizduotas Vilniaus herbas, ir liudijimas.

Seime antradienį lankėsi JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Vaiva Vebraitė. Be susitikimo su Seimo vadovu Artūru Paulausku, V. Vebraitė kalbėjosi su užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu (dešinėje) ir Seimo nariu Vaclovu Karbauskiumi. Sauliaus Venckaus (ELTA) nuotr.

Šiaulių ligoninėje — būrys užsikrėtusių erkiniais encefalitu žmonių

Šiauliai, spalio 15 d. (BNS) — Šiaulių ligoninės Suaugusiųjų infekcinių ligų skyriuje gydomi 37 žmonės iš visos Šiaulių apskrities, užsikrėtę erkiniais encefalitu ir Laimo liga.

Pasak Šiaulių apskrities ir miesto dienraščio „Šiaulių kraštas“, nei Šiaulių ligoninės gydytojai, nei Visuomenės sveikatos centro epidemiologai neprisimena tokio kito atvejo.

Pasak skyriaus gydytojos infektologės Irenos Ruškų,

vienės, ne tik į palatas pristatyta daugiau lovų, bet palatomis paverstos ir pagalbinės skyriaus patalpos.

Laimo liga užsikrėtusieji gydomi ambulatoriškai.

Šiaulių visuomenės sveikatos centro Užkrečiamųjų ligų skyriaus vedėja Irena Persina sakė, jog šiemet nuo birželio mėnesio iki praejusios savaitės pabaigos erkiniais encefalitu jau persirgo 60, o Laimo liga — 130 žmonių.

valiutų atžvilgiu liks toks, koks buvo — maždaug 2,000 dinarų už dolerį.

ARTIMIEJI RYTAI

Gaza, Gazos Ruožas. Radikalūs palestiniečių judėjimas „Islamo jihad'as“ paneigė esant atsakingas už trečiadienį Gazos Ruožo surengtą išpuolį prieš JAV ambasados automobilį vilkstine. Užpuolimo metu žuvo trys amerikiečiai. Praėjus maždaug 20 min. po pirmojo sprogi-mo Gazos Ruožo Izraelio kariuomenės automobilis užvaziavo ant šalikėleje palikto sprogdinamojo užtaiso. Per šį įvykį buvo nesunkiai sužeisti trys izraeliečiai kariai.

Gaza, Gazos Ruožas. JAV ambasada Tel Avive trečiadienį paragino visus JAV piliečius išvykti iš Gazos Ruožo. Šis raginimas paskelbtas po išpuolio prieš JAV ambasados automobilį koloną JAV Valstybės departamento pranešime, kurį išplatino ambasada Tel Avive, amerikiečiai taip pat raginami „imtis visų įmanomų atsargų“.

Pasaulio žiniasklaidos sąžiningumo sąrašas Lietuva — 17-ta

Bruselis, spalio 15 d. (BNS) — JAV Viešųjų ryšių instituto atliktas tyrimas rodo, jog sunkiausia papirkti Šiaurės Europos žurnalistus.

Tačiau Lietuvoje tokių gali-mybių yra daugiau — Lietuva kartu su dar 6 valstybėmis paskelbtame sąraše dalijasi 17 vieta.

17-oje vietoje greta Lietuvos yra Bulgarija, Čekija, Hong Kong, Mauricijus, Singapuras ir Slovėnija. Latvija yra vienu laipteliu aukščiau — 16 vietoje.

Pirmoje sąrašo vietoje pui-kuojasi Suomija.

Žiniasklaidos sąžiningumo sąraše pasaulio valstybės buvo išrikiuotos pagal daugybę įvairių reikalavimų, pavyzdžiui, spaudos laisvę, žurnalistų etiko kodeksus.

Valstybių, kurių žiniasklaida yra sąžiningiausia, dešimtu-ke taip pat yra Danija, Austrija, Vokietija ir Didžioji Britanija, rašo Briuselio leidinys „The EU Observer“.

Gana stebėtina, jog Prancūzijos žiniasklaida yra antra pagal paperkamumą visoje Europos Sąjungoje (ES). Nesąžiningiausi ES žurnalistai yra Graikijoje. Iš valstybių kandidatų sąžiningiausia žiniasklaida yra Estijoje, tačiau ši valstybė sąraše vis vien yra vienu laipteliu žemiau nei Graikija — 12-oje vietoje. Nesąžiningiausi žurnalistai iš valstybių kandidatų yra Lenkijoje — 41-ma vieta.

Tuo tarpu pasaulyje nesąžiningiausi ir lengviausiai paperkami žurnalistai yra Kinijoje, Saudi Arabijoje ir Vietname.

Bažnytinė valdžia susidomėjo klebono išgriautais vartais

Vilnius, spalio 15 d. (BNS) — Šiaulių vyskupijos bažnytinė vyresnybė pradėjo aiškintis, ar nepadarė nusizengimų Radvilskio rajono Pociūnėlių kaimo klebonas, nurodęs išgriauti 200 metų senumo arkinius bažnyčios šventoriaus vartus.

Vyskupija reagavo į LNK televizijos žinių tarnybos reportažą, kuriame klebonas Vytautas Kurtinaitis aiškino, kad vartai trukdė įvažiuoti kranui į šventorių, kur turi būti kertami medžiai.

Nukelta į 5 psl.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Vatikanas. Vienų dievinamas, o kitų puolamas popiežius Jonas Paulius II, yra, ko gero, pats žinomiausias asmuo pasaulyje. Jis garseja ne tik kaip engiamų žmonių gynėjas, bet ir kaip ištikimas bažnytinės doktrinos šalininkas. Tiesa, popiežiaus vadovaujamos Bažnyčios nariai, kurių priskaičiuojama apie milijardą, dažnai kritikuoja jo sprendimus. Pastaraisiais mėnesiais pasaulis stebėjo, kaip staigiai eme blogėti 83 metų popiežiaus sveikata — jis serga parkinsonizmu ir sunkia artrito forma. Jam nesisekė skaityti iš anksto paruoštų kalbų, buvo sunku tarti žodžius. Geležinė popiežiaus valia toliau eiti pasirinktu keliu bus aiškiai regima ketvirtadienį, kai jis minės 25-ąsias pontifikato metines, kurias lydys varginanti

gausybė mišių ir susitikimų. Iš-kilmės baigsis sekmadienį numatyta Motinos Teresės beatifikacija ir 31 naujo kardinolo įngresu, paskirtu ateinantį ant-radienį.

Briuselis. 19 valstybių NATO pajėgų Europoje vyriausiasis vadas JAV generolas Jamesas Jones trečiadienį inauguravo greitojo reagavimo pajėgas, kuriose ateityje turėtų tarnauti iki 20,000 karių ir kurios turėtų gerokai išplesti sąjungos galimybes visame pasaulyje dalyvauti kovoje su terorizmu. Pajėgų, visą galingumą pasiekiančių tik 2006 metais, steigimas rodo, jog 54 metus gyvuojančios organizacijos, sukurios apginti Vakarų nuo sovietų grėsmės, doktrinoje vyksta ryškus pokyčiai. Vos prieš du mėnesius NATO pradėjo savo pirmąją misiją už tradicines veikimo teritorijas — Europos —

JAV

Jungtinės Tautos. JAV ir jų sąjungininkai Didžiajai Britanijai pareiškė, kad deryboms skirtas laikas baigėsi, Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryba trečiadienį galiausiai balsuodama dėl Irako rezoliucijos projekto. Apie tai paskelbta netrukus po to, kai antradienį už uždarys durų buvo pradėtos derybos dėl naujo JAV parengto projekto. Vašingtonas siekia JT paramos tikėdamasis, kad tai paskatins tarptautinę bendriją labiau paremti Irako okupaciją. JAV ambasadorius John Negroponte ir Didžiosios Britanijos atstovas Emyr Jones Parry sakė, kad prašys balsuoti dėl naujausios versijos, kurioje nepaisoma Prancūzijos, Vokietijos ir Rusijos raginimų nustatyti bendrą apytikslę okupacijos pabaigos datą.

IRAKAS

Bagdadas. Trečiadienį Irake į apyvarat įvesti nauji pinigai. Šia priemone laikinai administracija bando normalizuoti valstybės ekonomiką, kurią dešimtmečiais sekino diktatoriškas Saddam Hussein režimas, Jungtinių Tautų (JT) sankcijos ir karas. Į apyvarat išleisti pinigai buvo išspausdinti Didžiojoje Britanijoje ir vadinasi naujaisiais dinarais, jų kursas pagrindinių pasaulio

IRANAS

Teherano oro uoste vėlai antradienį tukstantinė minia pasitiko Nobelio taikos premijos laureatę ir žmogaus teisių aktyvistę Shirin Ebadi, kuri iš karto paragino išlaivinti politinius kalinius. „Viliuos, kad politiniai kaliniai bus paleisti“, sakė iš Paryžiaus Irano lėktuvu atskridusi Sh. Ebadi, kuri tapo pirmąja iraniete ir pirmąja musulmonė moterimi, laimėjusia Nobelio taikos premiją. Teherano oro uoste pasitikti į namus grįžtancios laureatės suplūdo tukstanciai žmonijos, daugiausia moterys. Šalia oro uosto terminalo susirinkusios moterys mokslo gelius puokštemis bei plakatais su Sh. Ebadi portretu ir dainavo patriotinius himnus. Daugelis iš jų dėvėjo baltas cadras.

LIETUVIŲ TELKINIAI

ATSISVEIKINIMAS SU VASARA
PRIE ATLANTO

LB Cape Cod apylinkės šeiminkiškas piknikas

Cape Cod lietuviai savo metiniu renginiu rugsėjo 21 d., sekmadienį, atsisveikino su karšta vasara ir savo draugais bei bičiuliais. Apylinkės valdybos rūpesčiu gegužinė — piknikas vyko, kaip įprasta, po atviru dangumi Bronės Jucėnienės jaukioje sodyboje, Centerville, esant nuostabiai gražiam orui. Išista savaitę gasdinę visus, atslenkus iš pietų uraganas „Izabelė“, neatbaidė narių ir svečių atsilankyti tame renginyje. Visi būsimi dalyviai, kaip buvo sutarta, nešėsi užrašytus valgius bei priedą — kokią nors vertingą dovanėlę laimejimams.

Ir taip tą sekmadienį visą popietę daugiau nei šešiasdešimt asmenų — pridėjus gausų būrį vaikų — kartu praleido kelias valandas, draugiškai šnekučiuodami, valgydami, gėrėdami, gausiai gausiančius gerimus. Tai buvo suneštis — savitarnos principu suruoštas pasižmonėjimas, kurio tautiečiai čia visada laukia ir jame noriai dalyvauja.

Piknikas skiriamas poilsiui, atsipalaidavimui nuo vasaros karščių, darbų ir net gausios vasarotojų minios, kuri jau spejo grįžti į savo vietas. Tokioje gegužinėje paprastai nėra jokių formalių prakalbų ar piniginių rinkliavų.

Laikui bėgant, Cape Cod piknikų rengime kai kas pasikeitė. Seniau apylinkė ruošdavo du piknikus: vieną vidury vasaros, skirtą atvirai visuomenei, paprastai riant, užsirdirbt pinigų; antrą — rudeninį, skirtą tik nariams — vadinamą suneštiniu. Pastaraisiais metais pasilikta prie vieno — rudeninio, kuriame nepamirštas ir pelnas.

Pirmasis renginys neabejotinai duodavo daugiau pelno, bet ir jam pasirengimas buvo didesnis: reikėjo supirkti produktus, pagaminti pietus, pasirūpinti atsigavimu. Žinoma, svečiai turėjo už viską sumokėti grynais... Dabar, ruošiant sustiprintą tik vieną rudeninį pikniką, loterija, tapo vieninteliu apylinkės pajamų šaltiniu. Sekmadienį už parduotus bilietelius surinkta 335 doleriai. Tai jau grynas pelnas, nes juk loterijos daiktai gauti nemokamai. O, kalbant apie maistą, svečių pavaišinimas tapo paprastesnis, panaudojant suneštinio principą. Kiekviena šeima atneša maisto bendram stalui. Kavą, arbatą, ar vaisvandenius parūpino valdyba. Po vaišių vienas dalyvis, italas, dėkodamas už malonų priėmimą, pasakė: „Lietuviški patiekalai buvo puikūs!“.

Dabar grįžkime prie paties renginio pradžios. Kai šeiminkės baigė tvarkyti didžiulį stalą su maistu, svečiai ėmė nerimti, o gal buvo alkani — laukė puotos pradžios. Pikniką atidarė inž. Algirdas Dapkus, cikagietis, neseniai įsikūręs Cape Cod, išrinktas apylinkės pirmininku. Dapkus sveikino atvykusius, užtikrindamas svečius, kad jie bus gražiai priimti ir pavaišinti. Ta proga jis pristatė savo naująją valdybą, pakviėdamas kiekvieną narį pasirodyti susirinkusiems. Kad tautiečiai nepamirštų, Dapkus taip pat suminėjo pastarojo meto buvusius pirmininkus: garbės pirm. Vladą Židžiūną, Alfonsą Petrūtį ir ką tik pasitraukusią pirmininkę Reginą Petrutiene. Kalbėtojas priminė, kad Židžiūnas šven-

Svečiai LB Cape Cod apylinkės rudens šventėje rugsėjo 21 d.

Bill Thomas nuotr.

čia savo gimtadienį. Visi plojimai pagerbė darbštųjį veikėją. Pasirodo, kad Židžiūnai neseniai paaugojo 1,000 litų Valdovų rūmų fondui, kurio pagalba Vilniuje bus restauruoti tie istorinės Lietuvos pastatai.

Nepamiršta ir savininkė Bronė Jucėnienė, kuri jau daugelį metų užleidžia savo namą ir kiemą apylinkės renginiams. Valdybos nariai, atsidėkodami B. Jucėnienėi, įteikė puodynę žydinčių chrizantemų.

Baigęs atidaromąjį žodį, Dapkus pakvietė kun. Vytautą Gedvainį, atvykusį iš Putnamo, sukalbėti invokaciją. Po to dalyviai ėjo prie valgių apkrauto stalo pasiimti sau maisto. O ko ten nebuvo...

Loteriją pravedė vicepirm. Eugenijus Užpurvis, talkinamas vaikų; berniukai ir mergaitės sklandė po kiemą tarp svečių, dalindami laimėtojų prizus, tuo tapdami rengėjų pagalbininkais. Nariai sunešė daug įvairių dovanėlių, pradedant šokoladu, baigiant meno darbais, audiniais ir pan. Putnamo vyriausioji seselė Paulė padovanojo piknikui didžiulį kepalą duonos, kurį šeiminkės suraikė ir atidavė loterijai.

Svečių tarpe buvo LB tarybos narė Irena Veitienė su vyru inž. Bruteniu Veitu, iš Bostono, Vladas Vaitkus iš Floridos, inž. Jurgis Mikuta-

LB Cape Cod apylinkės rudens išvykoje š.m. rugsėjo 21 d. Apylinkės pirm. Algirdas Dapkus ir valdybos narė Vida Morris.

A. Petrūčio nuotr.

vičius su žmona iš Michigan valstijos, atvykęs lankyti savo motinos iš Putnamo; sesė Paulė ir kun. V. Gedvainis bei daugelis kitų, retai čia matomų tautiečių. Pvz., inž. Romas Brickus, kursuojąs per Atlantą tarp savo verslo Lietuvoje ir Cape Cod. Galiausiai, kad naujoji apylinkės valdyba, su pirm. inž. Dapkom priešakyje, išlaikė pirmuosius veiklos egzaminus labai gerai. Duok Dieve, kad ateityje jie būtų sveiki ir darbingi.

Kai saulė artėjo prie horizonto, pikniko dalyviai pamazė ėmė skirstytis, nors kai kurie prisiminė, kad ant stalo dar yra likę maisto...

Alfonsas Petrūtis

Buvęs ilgametis Cape Cod LB apylinkės pirmininkas Vladas Židžiūnas, dabar yra apylinkės Garbės pirmininkas.

Alfonsas Petrūčio nuotr.

KAD DAUG TOKIŲ BŪTŲ

Ambasadorius Vygaudas Ušackas Kalifornijoje

je. Anksčiau kunigas Mišių metu meldavosi nusiukęs nuo žmonių, dabar kalbasi su Dievu, atsukęs veidą į žmones, kartu su visa tikinčiųjų bendruomene.

Viešosios diplomatijos veiklą išstvermingai vykdo Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas; tokioje akcijoje jį matėme rugsėjo 26 — spalio 1 d. Pietinėje Kalifornijoje. Lietuvos ambasada — Vašingtone, ambasadoriaus veiklos laukas — visa Amerika.

Susitikimas su verslininkais

Atvykęs iš Vašingtono, rugsėjo 26–28 d. ambasadorius dalyvavo San Diego lietuvių teniso klubo „Aras“ surengtame Šarūno Marčiulionio vardo teniso turnyre. Ne tik dalyvavo, ne tik laimėtojams išdalyjo prizus, bet ir pats žaidė atidaromosios rungtynės. Turnyre dalyvavo arti šimties tenisininkų iš aštuonių JAV valstijų, net gi specialiai atvykusių iš Lietuvos. Rungtytynės buvo gerai išreklamuotos ir sutraukė gražų būrį žiūrovų.

Rugsėjo 29 atvykusio į Los Angeles ambasadoriaus laukė, adv. Žibutės Brinkienės rūpesčiu paruošta, dviejų dienų intensyvi programa. Visą tos dienos popietę jis praleido susitikime su per 30 stambių Kalifornijos verslininkų, finansininkų, administratorių, „Inland Empire“ (užsienio prekybos asociacija) jungtyje susi-

tikimo šeiminkai buvo JAV prekybos departamentas ir JAV eksporto tautos centras, Pietų Kalifornijos tarptautinė verslo sąjunga, Kalifornijos užsienio prekybos asociacijos eksporto taryba ir Lietuvos ambasada. Ambasadorių pasveikino JAV prekybos departamento atstovas ir Corona miesto, kur vyko konferencija, meras ir tarybos nariai.

Ambasadoriaus informacija buvo gerai paruošta. Žodžiais ir skaidėmis parodė Europos centre esančią Lietuvą, trumpai supažindino su istorija. „1990 išsilaisvinusi iš Rusijos okupacijos Lietuva turėjo pavyti prarastą laiką“, bet po 13 metų „ekonomika auga sparčiausiai Europoje“. Prekyba vyksta su Europos valstybėmis, Rytai ir JAV. Užsienio investicijos apsaugotos įstatymais. Nurodė stambesnius JAV investuotojus. Palyginamomis grafikos lentelėmis, skaidėmis ir nuosimėtais pavaizdavo ekonomikos augimą, mokesčius, švietimą, uždarbius, infliaciją ir kitą informaciją.

Klaustytojų klausimai rodė susidomėjimą. Iš klausimų galima paminėti: Koks oro susisiekimas su Klaipėdos laisvąja ekonomine zona? Kokia valstybinė santvarka? Kiek partijų? Kas atsitiko su Williams? Ką Lietuva importuoja iš JAV? Ką eksportuoja? Kokios didžiausios problemos laukia užsienio verslininką? Kokie verslo finansavimo šal-

tiniai? Kokios turizmo galimybės? Ar Lietuva tikrai įstos į Europos sąjungą? Ar pajėgs pasiekti NATO valstybių standartus? ir t.t.

Ambasadorius informaciją teikė sklandžiai, nesijautė kokios propagandos. Dėl turizmo, ekrane parodė „Boston Globe“ straipsnio ištrauką, kur parašyta: „Lietuvoje netrukus bus pilna turistų ir brangus pragyvenimas. Vaziuokite ten, kol kiti jos dar neatrado“.

Po oficialios dalies, dalyviai vaišinosi ir privaciai šnekučiavosi su amb. Vygaudu Ušacku ir adv. Žibute Brinkiene. Yra žinių, kad keletas konferencijoje dalyvavusių verslininkų prekyba su Lietuva rimtai susidomėjo.

Vėliau vakare priėmimą Lietuvos ambasadoriui suruošė Inland Empire Rotary tarptautinio klubo nariai, kurie patys yra verslininkai arba įvairių profesinių organizacijų ir įmonių vadovai. Ambasadorius painformavo, kad nuo nepriklausomybės atkūrimo Lietuvoje jau susikūrė apie 30 Rotary klubų, ir amerikiečiai rotariečiai pasiryžę su bendraminčiais Lietuvoje užmegti artimus ryšius.

Vėl su verslininkais ir miestų vadovais

Kitą dieną, rugsėjo 30, ambasadoriaus programa buvo itin intensyvi. Skubant iš vieno susitikimo į kitą, teko skačiuoti minutes. Bet jis vi-

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpelis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbarne lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Sustatimui kalbėti
angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260.

ČIA GALĖJO BŪTI JŪSŲ

SKELBIMAS

Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas apsilankymo Omaha, NE, mieste rugsėjo 12–14 d. metu. Iš kairės: dr. Gediminas Murauskas, amb. V. Ušackas, sen. Nelson ir Danguolė Antanelytė-Hanson.

Buvo laikai, kai valstybių diplomatai su cilindrų, frakais ir baltomis pirštinais pasirodydavo tik įvairiose iškilmėse, paroduose, kalbėtojų tribūnose. Su ilniais piliečiais viešumoje jie bendrauti vengė. Ypač liaudies vengdavo „liaudies demokratiją“ politikai ir diplomatai. Dabar demokratines valstybes tarsi vyksta pereinamas iš senųjų tradicijų į viešąją diplomaciją. Ir kuo diplomatas kaip asmenybė stipresnis, tuo jo veikla plačiuosiose viešosios diplomatijos remuose vaisingesnė. Sve-timoje valstybėje reziduojus diplomatas gali savo misiją

vykdyti ne tik ambasados rūmuose, pasitarimuose su kitų valstybių diplomatais, pasirašinėdamas įvairias tarp savis tarpininkines sutartis ir kitų valstybių vyriausybų, bet ir susitikdamas su tos paties kilmės tautiečiais, kalbėdamas to krašto mokyklose, informuodamas įvairias socialines grupes apie savo atstovaujamą kraštą, paruošdamas kultūrinę reprezentaciją, net organizuodamas sporto varžbas ir asmeniškai jose dalyvaudamas.

Viešosios diplomatijos įsivertinimas valstybiuose santykiuose kiek primena pasitikėjimą Katalikų bažnyčio-

verslininkų susibūrimo iškilmė. Dalyvaujant gausiam būriui verslininkų, ambasadorius su miesto meru ir miesto tarybos nariais pasikeitė sveikinimais ir simbolinėmis dovanomis. Dalyvavę verslininkai domėjosi Lietuva ir eksporto-importo sąlygomis bei specialiai komercine veikla Tauragėje.

Išvykoje į pietinę Kaliforniją paskutinis amb. V. Ušacko susitikimas buvo su Los Angeles ir Long Beach miestų Pasaulinės komercijos centrų prezidentais ir dviejų pagrindinių verslo organizacijų atstovais. Susitikimo dalyviai ambasadoriaus pateikta informacija taip paveikta, kad visi pažadėjo trijų mėnesių laikotarpyje asmeniškai nuvykti į Lietuvą ir ištirti komercijos ir investavimo sąlygas, o po to vėl susitikti ir padaryti konkrečius sprendimus.

Amb. Vygaudas Ušacko misijos Pietinėje Kalifornijoje sėkmę lemė ne tik jo kūrybinės idėjos, kaip padėti Lietuvai, geras profesinis pasiruošimas ir sugebėjimas lengvai su visais bendrauti, bet ir iš vietinės bendruomenės atėjusi talka. O ta bendruomenės talka šiuo atveju buvo vieno asmens — advokatės Žibutės Brinkienės. Linkėtina, kad Amerikoje tokių bendruomenių kaip Los Angeles daugiau atsirastų, o Lietuvos diplomatinėje taryboje būtų tokių ambasadorių kaip JAV-se.

J. K.

LIETUVIŲ TAUTIŠKUMO ŠAKNYS: JŲ DABARTIES GALIOS IR NEGALIOS (II)

PROF. HABIL. DR. ROMUALDAS GRIGAS

Katalikų Bažnyčios vaidmuo

Pratęsdami anksčiau pradėtą pokalbį apie lietuvių tautiškumą (ir sąmoningumą) šaknis bei jų sklaidą dabartyje, sukaupkime truputį pilietinės drąsos ir meskime žvilgsnį į dominuojančią Lietuvoje religiją — į Katalikų Bažnyčią.

Pradedime nuo pastebėjimo, kad savo dvasia iki XIX a. vidurio ir net XX a. pradžios ji buvo ne tiek kosmopolitine (visuotinė), kiek lenkiška. Ir tik XIX–XX a. sandūroje, pirmojo tautinio atgimimo metais, pavėlavus kelis šimtmečius, lietuviams praradus ženklią dalį kurybiškųjų asmenybių, o svarbiausia — modernizavimuisi skirtą laiką, ji ėmė lietuviėti. Tiesa, lietuviškumo dvasia veržėsi iš taikomųjų gniauztų ir anksčiau. Po Lietuvos laukus ir sodybas pabiro senąja baltų-lietuvių simbolika primenantys koplystulpiai. Vinco Svirkio kryžiai. Savo „pilietinės“ teises ir pripažinimą pagaliau įgavo, nežinia kada ir kurioje pradinėje teritorijoje pasirodęs, Rupintojelis, lietuviškosios Pietos, šventosios Agotos, Juozapai, Jurgiai... Visi šie kūriniai alsavo ne tik nuolatinės, sąvųjų aristokratų likimo valiai paliktos, valstiečių tautos skausmu, bet ir bruožais, labai jau primenantiais prieš kelėtą šimtmečių skaptuotus senuosius lietuvių dievus.

Ir tik nuo XIX a. vidurio, prasidėjus tautiniams judėjimams Europoje, Lietuvos Katalikų Bažnyčia ėmė suprasti ir artėti prie stebuklingu būdu išlikusios lietuvių valstiečių tautos ir negausaus, nors lenkiškai kalbėjusio (kaip to

reikalavo unijinės valstybės Statutas!), bet lietuviškosios dvasios nepraradusio bajorijos sluoksnio.

Tačiau ką reiškia tie vėliau prasiveržę keli, lietuviškumą per bažnyčią nešę, dešimtmečiai? Tarkim, kad ir lyginantis su mūsų artimiausiais kaimynais: lenkais, rusais ar vokiečiais? Pas juos jau viduramžiais tautiškai (šįandien net pasakytume — sovietistiškai) orientuotos valstybės organizavosi, pirmiausia, remiamos bažnytinės organizacijos. Kaip tik bažnyčios, krikščioniškosios religijos pagrindai, mūsų kaimynai mokėsi rašto, ugdė, modernizavo savo mąstymą, laikyseną ir buitį. Būtent jų vienuolynai prisidėjo, telkdami savo valstybių pajėgas ekspansijai, į šitą verpetą skaudžiausiu būdu įsiurbė mus, paskutiniuosius Europoje priėmusius krikščionybę.

Sovietmečiu Lietuvos Katalikų Bažnyčia, išsaugojusi formalią Maskvos pasipriešinimą, tapo bene masiškiausia opozicija ne tik komunistiniam režimui. Ji, panašiai kaip ir carizmo laikais, priešinosi rusifikacijai. Bažnyčia tapo lietuviškumo dvasios reikėja. Tačiau neatmeskime: lietuviškosios valstiečių tautos skausmą, bet ir bruožais, labai jau primenantiais prieš kelėtą šimtmečių skaptuotus senuosius lietuvių dievus.

Na, o kaip šiandien? Ar galime apskritai vertinti Romos Katalikų Bažnyčią kaip kosmopolitinę? Jokių būdu. Kodėl? Kad ir dėl to, jog tradiciniuose savo raiškos kraštuose rasime daug tautinių bruožų, kuriuos šiandien pa-

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas su Šiaulių universiteto profesoriais ir studentais, studijuojančiais University of Omaha, kuris turi pasikeitimo programą su Šiaulių universitetu (Šiauliai ir Omaha yra „seseriški miestai“). Ambasadorius lankėsi Omahoje rugsejo viduryje.

Algio Praičio nuotrauka.

laiko ir skatina pati Romos kurija. Ispanijoje per Velykas išvysime aiškų fanatizmą ir ekstazę primenantįs religines eitynes; Lenkijoje — organiską pačios bažnyčios suaugimą su valstybe, su lenkybe ir pastovias pastangas ją ginant nuo plūstančios erozijos; Afrikos šalyse — pamaldas, palydimas būgnelių garsais ir ritmišku trepsėjimu; Lotynų Amerikoje vos ne atvirą bažnyčios hierarchų maištą, inspiruojamą Romos kurijos reikalavimų šalintis nuo politinių aistrų (savo ruožtu, kurstomų egzistuojančia masinio skurdo ir švaistūniškos prabangos — vos ne kaip pas mus...).

Na, o kaip nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje?

Mūsų dvasininkija, ypač jos hierarchai, lietuviškosios palaikymo, jos ugdymo atžvilgiu, stengiasi laikytis neutralumo pozicijų. Jos pasireiškia ir per kardinolo laikyseną (neabejoju, kad dėl šios priežasties jis praranda tam

tikrą dalį savo autoriteto ir įtakos), ir per katalikiškosios filosofinės minties atstovavimo Lietuvoje užimtas kosmopolitines pozicijas, ir kitaip. Kad ir pastanga sumažinti (dar gyvam esant) lietuvių patrioto ir grynolio, praėjusio represijų goltas, mounsinjoro Kazimiero Vasiliausko autoritetą. Globalizacijos ir negandų kamuojamame pasaulyje Lietuvos Katalikų Bažnyčia, man regis, perduotu laipsniu laikosi ne tik politinio, bet ir tautinio sterilumo pozicijų. Tuoj, jei neišnaudodama savo galimybių, nuo savęs nustumia ženklią dalį auditorijos. O galėtų drąsiau, kaip tai daroma kitose šalyse, paliesti intymesnes prigimties žmogaus dvasios, jo egzistencijos prasmingumo kertes.

Taip kai kuriose Lietuvos bažnyčiose ir elgiama. Bet tai greičiau išimtis, priklausanti nuo vietos dvasininkų, negu taisyklė.

Tuo tarpu mes, pasauliečiai, tautą suprantame, kaip Dievo kūriniją, per kurią pasireiškia ne tiek materialūs, kiek sudvasintas žmonių pasaulis. Būtent per tautą ir pats pasaulis įgyja kitas, nuostabią dangaus vaivorykštę primenančias spalvas, ir jų švelniuosius atspalvius. Žinoma, jeigu tauta šiandien nėra iš tų, kurios per daug užsi-sklendžia savyje ir tik savimi gyvena.

Tik iš praėjusių šimtmečių mes Lietuvoje turime užsilikusias kelias, nežinia kokiomis aplinkybėmis pastatytas, bažnytelės, aiškiai alsuojančias tradicijai, senąja lietuvių liaudies architektūra. Tai Palušė, Antazavė, Vapasiškis... Tiesa, tokių anksčiau būta ir daugiau: Kėdainiuose, Gruzdiniuose, Salantuose. Utenoje... Lietuvių emigracija gali didžiuliu, architekto Jono Muloko suprojektuota ir Či-

kagoje pastatyta bažnyčia, kurios architektūroje ir interjere organiskai įkomponuoti senosios lietuvių architektūros ir etnokultūrinės simbolikos elementai. Bet visa tai pačioje Lietuvoje buvo greičiau išimtis, netapusios savitės architektūrine bei menine tradicija.

Apibendrinamas savo samprotavimus apie Katalikų Bažnyčios vaidmenį, ugdant ir palaikant lietuviybę, pasakyčiau tarp prieškarinio ir pokario metais tas vaidmuo buvo pakankamai ryškus, ypatin-gas. Tačiau dabar, išsivadavus iš slogios sovietinės okupacijos ir išaiškejus naujoms gresnėms, susijusioms su globalizacija, tas vaidmuo tapo priblesusiu, sunkiai atliekančiu jam skirtą misiją — visomis galimomis priemonėmis stiprinti žmogaus dvasines galias ir žmonių bendruomeninį sutarimą. O per tai — palaikyti ir Vakarų krikščioniškojo pasaulio kultūros galias.

Nemanau, kad šitokios mano kritinės pastabos bus priimtos, kaip ateistinis burnojimas prieš pačią Bažnyčią. Sutinku, kad mano pasakojimuose esama daugiau kritinės analizės negu teigiamo dalyko. Gydytojo niekas nesmerkia už diagnozę. Atvirai, kšciai, ligoji artimieji labiau būna jam dėkingi už didesnę atvirumą, koks jis skaudus kūno struktūra yra neįkintanti. O tautos? Jei mes geriau pažinsime, geriau suprasime savo tautos organizmą — gal išmintingiau pasielgsime ir išsirašydami sau nuo tos ar kitos ligos labiausiai tinkamus, mūsų organizmą labiau atitinkančius vaistus?

Kad ir nežmoniškai, bet kitoniškai...

Mados visais laikais buvo viena aktualiausių temų. Anksčiau pagrindiniu madų centru buvo laikomas Paryžius, bet dabar ir kitų šalių kūrėjai stengiasi įkišti koją į šio prestižinio ir labai pelningo verslo tarpdurį.

Šiuo metu pastebimos dvi labai paradoksiškos madų kryptys: rytietės (Arabų pasaulio) moterys dėvi aprangą, dengiančią jas nuo galvos iki kojų, o vakarietės savo kūną vis labiau apnuogina. Madų kūrėjai tiesiog per galvas verčiasi, besistengdami kiekvienam metų sezonui sukurti kažką naują, privilioti į drabužių parduotuves pirkėjų, o į savo kišenes — dolerių. „Be-puodami“ moteris, kartais jų išvaizdą tiesiog sukarikatūrina, bet ir tokių madų pasekėjų netrūksta. Daugelis moterų labiausiai bijo epitetų „ne-madinga“, todėl stengiasi neatsilikti, vaikosi kiekvieną naują madą, nekreipdamos dėmesio, kad kai kurie rubai ne tik jų nepuošia, bet padaro pašaipos vertais objektais.

Ar madų kūrėjai jaučia kažkokią neapykantą moterims, o gal jas „laiko ant juokų“, tikidami, kad, nepaisant drabužių išvaizdos, ji moterys vis tiek pirks, nes „taip dik-tuoja moda“? Verta pastebėti, kad vyriškos mados metai iš metų nedaug pasikeičia, o moteriškos — nuolat keičiamos, stengiantis panaudoti kuo mažiau medžiagos jų kūnui pridengti. Kas dar nelabai seniai tiko tik prostitutėms, kurioms juk svarbu „rodyti savo prekes“, dabar jau dėvi rimtos moterys, jaunos merginos, net paauglės mergaitės. Ar tai reiškia, kad prostitutės tures dėvėti gero sukirpimo eilutes, elegantiškas sukneles, o gal tiesiog užsikabinti parašą, reklamuojantį jų „profesiją“?

Mada yra praeinantis dalykas. Ar sijaunai ilgi, ar trumpučiai; ar palaidinukės ap-temptos, neuždengiančios kūno vidurio, ar plevėsuojančios metrų metrais medžiagos, iš esmės juk nesvarbu. Tačiau tam tikrą padarumą ar kuklumo (žinoma, kad ir tos savokos) normų visgi reikėtų laikytis. Juk ne viskas ir visur tinka. Kai bažnyčioje ar įstaigoje moterys rengiasi, kaip į pliažą ar pasirodusios plauti grindis, kai ju drabužiai atrodo, lyg būtų surinkti iš savartygų, kažkas kažkur negerai. Žmogaus kūnas vertas pasigercimo ir pagarbos, bet neretai pagarbos šaknis

pakerta pati kūno savininkė... Sakoma, kad apranga sukuria tam tikrą žmogaus asmenybės įvaizdį ir net iš dalies padiktuoja jo elgesį, o tai turėtų sukelti rūpestį ne vienai „madingai“ moteriškai.

Nei kiek negeriau ir su moterų apavu. Paziūrėkime, kaip vaikšto vyresnio amžiaus (ar sunkesnio svorio) moteris, apsiavusi labai smalais, aukštakulniais batukais. Ne-daug ten patrauklumo, kai ji krypuoja, svyruoja ir stengiasi neišsisukti kojų — vien dėl to, kad tokia mada, kad nori atrodyti jauna. Antra vertus, ne-labai galime pirkejų kaltinti dėl nepatogios avalynės, nes, paplitus mada, kitokių batų vargiai rasime. Net žieminiai aukštais aulais batai, skirti apsaugoti kojas nuo šalčių ir sniego, turi tokius aukštus, smailus kulniukus, kad sli-džiu šaligatviu net nemėgink eiti. Idomu, ką sakyti vyrai, tie madų kūrėjai, jeigu jiems reikėtų avėti batus, kuriuos siūlo moterims?

Kai lankomės Lietuvoje ar apskritai Europoje, negalime nepastebėti, kaip elegantiškai rengiasi moterys ir merginos. Jos neturi nei tokių išteklių, nei tokio didelio pasirinkimo, bet vis dėlto sugeba nenu-sprūsti nuo gero skonio tako. Kai šiame krašte visko per daug, iš didelio rašto išeinama iš krašto... Ypač visai jaunos mergaitės ir paauglės. Kartais taip ir pagaloji: kur jų moti-nos, kad išleidžia į gatvę pus-nuogės — ne vaikiškai, nekaltai pusnuogės, o pamedgdžijančias įvairias roko, filmų ar kitų pramogų zvaigždes, kurioms svarbu ne tiek užuovėti talentu, kiek savo kūno pa-trauklumu. Visamam yra laikas ir vieta, tad dėl ko neleistai vaikams pabūti vaikais bent iki brendimo laikotarpio?

Ivairūs iškrypimai bū-džiami už jaunų mergaičių lykas. Ar sijaunai ilgi, ar trumpučiai; ar palaidinukės ap-temptos, neuždengiančios kūno vidurio, ar plevėsuojančios metrų metrais medžiagos, iš esmės juk nesvarbu. Tačiau tam tikrą padarumą ar kuklumo (žinoma, kad ir tos savokos) normų visgi reikėtų laikytis. Juk ne viskas ir visur tinka. Kai bažnyčioje ar įstaigoje moterys rengiasi, kaip į pliažą ar pasirodusios plauti grindis, kai ju drabužiai atrodo, lyg būtų surinkti iš savartygų, kažkas kažkur negerai. Žmogaus kūnas vertas pasigercimo ir pagarbos, bet neretai pagarbos šaknis

Ar moterys gali turėti įtakos madų kūrėjams? Taip! Tik reikia pareikšti savo nuomonę ir akiai negriebti visko, ką jie mums numeta. Šiame krašte pirkėjas turi didelių galių, tad nevenkime jomis pasinaudoti.

Lietuvos ginkluotojų pajėgų medikai Kuveite.

Eltos nuotr.

KAS APVERKS JŲ DALIĄ...

Sibiro tremties atminimui

Nr. 26

— Tai ką, tu juokiesi iš mūsų ar kvailiais laikai? — pyko Stiopa.
— Nei taip, nei kitaip.
— Fedia, juk tu supranti, kad Paša tokiame dalyku netikęs. Per jaunus. Patauza jus, daugiau nieko. — įtikinojo Arkadijus.
— Brolyčiai, visas šis reikalas turi būti daromas... Na, loškite, po velnių! Per daug! Tu jau dvidešimt tris akis turi! — sušuko jis garsiai, po to visai tyliai pridurdamas: — Antai tas Kaukazo sakalas praėjo! Jau visa savaitė, kaip jis debčioja į mūsų kampa.
— Kas?
— Achaladze, kumo pad-laižys.
— Sutvarkyti jį! — pasiūle Stepanas ir persisvėrė atgal,

noredamas geriau išžiūrėti į praėjusįjį.
— Neverta, Stiopa. Mums geriau, kai žinome, ko reikia saugotis. Sutvarkysi jį — kitas bus.
— Nesvarbu. Tada bijos. — Atsargesnis bus. Taigi, sakau, viską darysim Pavlo vardu, o klausysite manęs, aišku?
— Va kur jis suka! — sušuko Stiopa.
Tai buvo pasakyta per daug garsiai, ir Fedia pataisė: — Antai tas Kaukazo sakalas praėjo! Jau visa savaitė, kaip jis debčioja į mūsų kampa.
— Kas?
— Achaladze, kumo pad-laižys.
— Sutvarkyti jį! — pasiūle Stepanas ir persisvėrė atgal,

šnibžėjo Fiodoras. — Be mūsų trijų, to niekas neturi žinoti. Sutinkat?
— Sutinkam! — pritare abu.
— Mirtis tam, kas išduos.
— Mirtis! — tvirtai ištare Stiopa.
— Mirtis! — pakartojo Arkadja, ir visi paspaudė vienas kitam rankas.
— Mirtis tiems, kas tai sužinos!
— Mirtis! — aidu tyliai pakartojo abu.
— Aš jums davinsiu nurodymus, judu busite mano generolai. Ne! — pasitaisė su-pratęs, kad per aukštai už-griebe. — Mes valdysime juos visi trys. Sutinkate?
— Fedia! — suzavetas kai-re ranka apkabino jį per pečius Stiopa.
— Gerai. Vadinasi, sutar-ta.
Arkadijus tylomis pas-paude jam ranką.

— Jusų užduotis bus pada-ryti, kad mano nurodymus... kad mūsų trijų nurodymus Pa-ša priimtų kaip savo. Supran-tate?
Bendriniškai tylėjo.
— Jus turite pakišti jam taip atsargiai, lyg tai būtų jo sumanyta. Ar jums taip išeis?
— Tu patarsi... — niūriai pasakė Arkadijus, jausdamas, kad nespeja sekti Fiodoro minčių.
Abu vyrai mielai būtų linkę sumanyti vykdyti jėga, o ne gudrumu. Jie mokojo išvengtį susidurimą su milici-ja, apgauti naivų kaimietį, įtikinti moterėlę, kad ir žal-vario žiedas yra auksinis, bet gilintis į psichologiją — tai buvo ne jiems.
— Aš jums padėsiu, bet reikia ir patiems ką nors sumesti. Kaip tu pasiūlysi jam bėgti? — egzaminavo Fiodo-ras.
— Kaip nors... rasiu kaip

įkalbėti... pagalvosiu... — bandė išsisukti priremtas Arkasas.
— O jeigu ji suims ir tar-dys, tai jis ir pasakys: Arkasas mane įkalbėjo. Ir nuo jo — kaip nuo žasies vanduo. Taip negalima, brolyčiai. Kam ne-laimės šauktis? O tu jam nu-taikęs progą užsimink: „Tai kaip, Paša, ar nepamiršai savo pažado?“ — „Kokio pažado?“ — paklaus, „Nebuvai toks gir-tas, kad užmirštum!“ — sakys.
Vyrai net išsižiojo klau-sesi, stengdamiesi įsiminti kiekvieną žodį.
— „Dievazi, nieko neatsi-menu“ — sakys, — kalbėjo Fedia. — „Žadejai suorgani-zuoti didelį pabėgimą“. Jis nu-stebės, dievagosis, kad niekada to nežadėjo. Pasakys: „Va-dinas, užmiršai. Tiek to, mes manom, kad tu rimtai galvoji. Be reikalo apsidžiaugėme. Jau vyrukai ėmė didžiulius savo atamanu. Girdi, Paša mus į

laisvę išves, sudarysime stip-rią gaują ir — valio, laisvasis vagis!“
Vyrai klausėsi ir stebėjosi Fiodoro gudrumu.
— Šitaip ar kitaip, bet reikia padaryti, kad jis imtu tikėti pats tai sugalvoties. Tai pirmasis mūsų uždavinys. Ar padarysite? — paklauso Fiodoras, pirma pažvelgęs į Arkadijų, o kai tas ilgai neat-sakė — į Stepaną.
— Padarysime! — paža-dėjo tasai, visada greitas to-kiomis atvejais.
— O ką tu tyli?
— Padarysime... — pakar-tojo susirupinęs Arkasas.
Jie vel loše „akį“.
— Ar jus suprantate, kodėl atsisakiau būti atamanu?
Abu sužiuro.
— Kad būtų saugiau ir nezlugtų mūsų sumanymas. Sunku tai įvykdyti. Gali suže-ni kumas, o tai būtų labai pavojinga. Jei aš busiu ata-

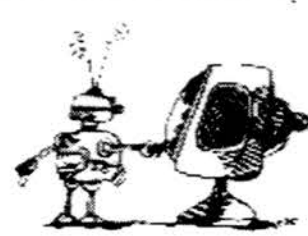
manas, pakaks uždaryti mane keturių mėnesių į izoliatorių arba įskelti į kita skyrių, ir viskas žlugs. O jei jis atimtų iš mūsų Paša, tada žinotume, kad esame išduoti, tačiau dar-bas neuėitų velniop. Tada jo vieton stociau aš... arba vienas iš mūsų trijų. — pasitaisė Fiodoras. — ir skubiai vykdy-tume savo planą.
— Fedia, tu už Stalingą guderis! — žavėjosi Stepanas.
Arkadijus, suraukęs kak-tą, kakta galvojo.
— O tu ko tyli? — paklau-sė Fiodoras. — Jei turi ką — išdek! Paslapčiau tarp mūsų neturi būti. Klok!
— Jei išaiskins Paša, tu pakiši mus, taip? — Arkadijus įsmeigė akis į Fedios veidą, mėginamas suvokti, ko šis garsiai nepasako.
— Na, gal — jeigu reikės! — tvirtai atrežė Fedia. — O tu šito nenorėtum, tiesa?
Bus daugiau

Nr. 6
Redaktorė
Daiva Guzelytė-Švabienė

Parengta, remiantis Reuters-AFP-dpa-BNS ITAR-TASS-ELTA
žinių agentūru, informacija bei pasaulio spauda

ĮDOMU ŽINOTI

Visata gali būti panaši į futbolo kamuolį

Mokslininkai paskelbė, kad Visata gali būti baigtinė, sferos pavidalo ir „sudurtyta“ iš lopų lyg futbolo kamuolys.

New York'e dirbantis Jeffrey Weeks ir Paryžiaus universiteto bei observatorijos mokslininkai išanalizavo astronominius duomenis, kurie rodo, kad Visata yra baigtinė ir sudaryta iš išlenktų penkiakampių, kurie suformuoja sferą.

Mokslų žurnalas „Nature“ rašo, kad NASA programos WMAP („Wilkinson Microwave Anisotropy Probe“) duomenys apie foninį spinduliavimą, likusį nuo Didžiojo Sprogimo, nesusiderina su begalinės Visatos modeliu.

„Nuo senų laikų žmonės spėjo, ar mūsų Visata baigtinė, ar begalinė. Dabar, praėjus daugiau kaip dviem tūkstantiems metų spėlionių, stebėjimų duomenys pagaliau galbūt gali atsakyti į šį klausimą“, sako J. Weeks.

Komentuodamas šias išvadas, George Ellis iš Capetown

Kosminis aparatas „Wilkinson Microwave Anisotropy Probe“ (WMAP)

universiteto sakė, kad, jei J. Weeks ir jo kolegos neklysta,

mes galbūt išties gyvename mazoje, uždaroje Visatoje.

Nežemiška gyvybė greičiausiai egzistuoja vienoje Dvynių žvaigždėje

Jei kur kitur kosmose egzistuoja gyvybė, tai didžiausia tikimybė ją rasti vienoje vidutinio amžiaus žvaigždėje Dvynių žvaigždynė, teigia JAV astrobiologė Maggie Turnbull.

Arizonos universiteto mokslininkė sudarė 30 galbūt gyvenamų planetų ir jų žvaigždžių sąrašą, kurio pirmojoje vietoje yra Dvynių žvaigždė 37 Gem.

„Ši pastovi, vidutinio amžiaus žvaigždė yra tik truputį karštesnė ir šviesesnė už mūsų Saulę. Ir jei nežemiška gyvybė kur nors egzistuoja, tai ji tikriausiai egzistuoja ten“, rašoma žurnale „New Scientist“.

M. Turnbull savo sąrašą pa-

rengė NASA kosminių stebėjimų projektui TPF („Terrestrial Planet Finder“), kuris bus pradėtas vykdyti po maždaug 10 metų.

Jo tikslas — iškloti gyvenamų planetų.

M. Turnbull buvo svarbus sunkiųjų metalų kiekis žvaigždžių formavimosi metu, taip pat — jų amžius, tačiau 37 Gem — 37-oji pagal ryškumą Dvynių žvaigždė — labiausiai tinka dėl to, kad yra panašiausia į mūsų Saulę. „Kuo atidžiau tyrinėjame, tuo geriau suprantame, kaip (dauguma) kitų žvaigždžių skiriasi nuo Saulės“, sako M. Turnbull.

Iki 2030 metų bus sukurtas keltuvas į kosmosą

Rusų išradėjo ir kosminių kelionių teoretiko Konstantino Ciolkovskij (1857-1935) idėja sukurti keltuvas į kosmosą bus įgyvendinta per artimiausius 30 metų.

Butent tokį terminą numatė specialistai, dalyvavę Tarpautinėje aeronautikos konferencijoje, kuri buvo sušaukta žinomo JAV mokslo centro — Los Alamo valstybinės laboratorijos — sumanymu.

1895 metais K. Ciolkovskij pasiūlė pasiekti kosmosą panaudojant „didžiulį bokštą“.

Dabar ši idėja sėkmingai pletojama: nanotechnologijos leidžia sukurti iš principo naują medžiagą — cilindrinę anglies molekulę, kurios savo tvirtumu daug kartų pranoksta visas žinomas medžiagas ir yra nepaprastai lankstios.

Nustatyta, kad iki 2030 metų galima sukurti specialią 75 centimetrų pločio, popieriaus lapo storio ir 90.000 kilogramų aukščio juosta — nanovamzdį.

Kaip apskaičiavo mokslininkai, šia juosta judantis lazerio spindulio varomas keliama mechanizmas gali iškart nugalbinti į orbitą aplink Žemę 13 tonų krovinį.

rodė, kad „Shenzhou V“, nušėjęs pusę milijono kilometrų, turėtų nusileisti ketvirtadienį.

Šis skrydis vainikuoja itin slaptai vykdytą ir dešimtmetį trukusią skrydžio į kosmosą programą, pavadintą „921-uoju projektu“, kuris kainavo milijardus dolerių.

Pirmasis Kinijos žmogaus valdomas erdvėlaivis į kosmosą pakilo tuo metu, kai JAV stengiasi atnaujinti žmogaus valdomų skrydžių į kosmosą programą, kurioms skaudų smūgį sudavė antro amerikiečių daugkartinio erdvėlaivio — „Columbia“ — praradimas šių metų vasarį.

Slaptumo skraiste Kinijos programa dengė iki pat erdvėlaivio pakilimo, kai vyriausybė jokių paaiškinimų įjungė tiesioginę TV transliaciją. Apžvalgininkai sako, kad taip tikriausiai buvo siekiama išvengti visuomenės nusivylimo ir kritikos misijos nesėkmės atveju.

Kariniai sonarai – banginių žudikai

Tikėtina, kad dėl nesiliaujančių banginių mirčių kaltinti reikia karinius sonarus. Panašu, kad šie dugno reljefo tyrimo ir povandeninių objektų paieškos aparatai verčia žinduolius į vandens paviršių iškilti kur kas didesniu už saugų greičiu, todėl jie, kaip ir narai, gali susirgti kešonine liga.

Galingi kariniai sonarai jau anksčiau buvo apkaltinti vandens žinduolių savizudybėmis — greičiausiai dėl galingų ultragarsu bangų orientacijai praradę banginiai ir delfinai išsoka į krantą. Pastarojo tyrimo metu išsiaiškinta, kaip tiksliai gali būti paveikiami šie gyvūnai.

Britų ir Ispanijos jūrų gyvūnijos patologai išskrodė 10 iš 14 banginių, kurie į Kanarų salų krantą išsoko 2002 metų rugsejį.

Žinduoliai papludimyje atsirado praėjus 4 valandoms po to, kai per Ispanijos karinio laivyno pratybas buvo panau-

doti vidutinio dažnio sonarai, skirti povandeninių laivų paieškai.

Po vidaus organų patikrinimo paaiškėjo, kad kepenys ir kiti organai buvo pilni oro burbuliukų, o smulkesni kapiliarai buvo tiesiog susprogdinti iš vidaus. Jokio ligos ženklų nebuvimo įmanoma rasti.

„Šie sužalojimai atsirado dėl dujų burbulų formavimosi organų viduje dėl greitos dekompresijos“, tvirtinama mokslininkų grupės, vadovaujamos Paul Jepson iš Londono zoologijos bendrijos, tyrimo ataskaitoje.

Kesoninė liga susergama tuomet, kai iš gilumos pernelyg greitai pakylama į vandens paviršių. Azotas, vietoj to, kad dujų pavidalu liktų kraujyje, staigiai plečiasi ir suformuoja burbulus, kurie užkemša ar susprogdina kraujagysles.

Tyrimo išvados pažymimos dvi galimos šio fenomeno

priežastys. Pirmoji — tai kad sonaro bangos nedideliu atstumu ir dideliame gylėje yra tokios galingos, kad kai kuriuose organuose sužadina suspausto azoto branduolius ir jie virsta dujomis.

Kita galima kesoninės ligos priežastis — dėl sonaro signalų banginiai praranda orientacijos jausmą ir todėl jie į paviršių kyla pavojingai dideliu greičiu.

Ankstesni tvirtinimai, kad

sonarai gali tapti jūros žinduolių mirties priežastimi, nebuvo paremti rimtais moksliniais duomenimis — vienintelė sonarų ir mirčių sąsaja buvo statistiniai duomenys.

Po šio tyrimo iškelta nauja teorija, jog ypatingai galingi sonarai, ypač jei jie veikia žemą dažniu, gali trikdyti banginių klausą, vidinio kompas veikimą ir galimybę bendrauti poravimosi metu.

Būkime sveiki!

Gera išimiegant naktimis, galima efektyviau kovoti prieš vėžinius susirgimus, mano Stanfordo universiteto (JAV) medicininio centro mokslininkai. Tai yra vienas iš pirmųjų mokslinių darbų, siejančių psichinę būseną ir kovą su vėžinėmis ligomis.

Ankstesniuose tyrimuose pastebėta, kad vėžiu sergantys žmonės, dalyvaujantys grupinės terapijos seansuose ar turintys stiprius socialinius ryšius, su liga kovoja efektyviau nei asmenys, kurių socialiniai ryšiai yra silpni. „Psichologiniai faktoriai gali įtakoti elgesį — fiziinių pratimų darymą, maitinimąsi ir miegą“, sako mokslų daktaras David Spiegel. Anot jo, miegas gali rimtai paveikti hormonų balansą organizme. Dėl to vadinamasis miego-aktyvumo ciklas, dar vadinamas paros ciklu, gali būti asmens socialinių ryšių tinklo ir vėžio nusipėjimo sąsaja.

Tyrinėtojai atrado, kad laimingi vaizdiniai žmonių, sergančių sunkia depresija, smegenyse sukelia lūdesio reakcijas. Jie tyrė žmones, sergančius sunkia depresija, kuri nepasiduoda įprastiniam gydymui. Tyrimo duomenimis, „laimingi“ vaizdiniai dirgina ir sveikų žmonių tą galvos smegenų sritį, kuri susijusi su liudėsiu. Mokslininkai teigia, kad atradimas padės jiems suvokti depresijos prigimtį.

Dietos laikymasis paauglystėje gali būti vėliau atsirandancio viršsvorio priežastis. Vaikai, kurie laikosi dietos, per ilgesnį laikotarpį, praranda mažai svorio — galbūt dėl metabolinių pokyčių, tačiau tikėtina, kad dėl to, kad jie, turėdami progą, griebiasi maisto ir persivalgo. Bostono (JAV) gydytojai teigia, kad nors svorio kontrolė gali padėti viršsvorio turintiems jaunuoliams, jų duomenimis, daugeliui paauglių dietos laikymasis, norint kontroliuoti svorį, ne tik neefektyvus, bet ir gali būti vėliau atsirandancio viršsvorio priežastis.

Vibruojantys vidpadžiai gali padėti vyresniems žmonėms išlaikyti pusiausvyrą. Tyrimo duomenimis, burzgimas puspadžiuose gali padėti vyresnio amžiaus žmonėms išlaikyti ant kojų ir sumažinti riziką patirti kritimą. Eksperimentas parodė, kad vyresnių žmonių, stovinčių ant baterijomis maitinamų vibruojančių vidpadžių, pusiausvyrą buvo daug geresnė. Nors žmogus nejaučia nežymaus svimbimo, vibracija sustiprina su pusiausvyrą susijusius signalus, kurie perduodami iš pėdų į smegenis, kurių veikla dėl amžiaus ar ligos būna nusilpusi.

Mokslininkai teigia, kad restoranuose skambanti klasikinė muzika skatina klientus išleisti daugiau pinigų, o pvz., Britney Spears atliekamos dainos tik mažina apyvartą. Anglijos Lester universiteto mokslininkai tris savaites tyrinėjo, kokią įtaką restoranų lankytojų nuotakai leisti pinigų daro klasikiniai kūriniai, popmuzika ir paprasčiausia tyla. Tyrimo rezultatai rodo, kad subtilios Wolfgang Amadeus Mozart ar Johann Sebastian Bach melodijos skatina žmones išleisti daugiau pinigų. „Klasikinė muzika asocijuojasi su rafinuotumu, turtu ir prabanga, todėl žmonės pasijunta esantys prašmatnioje aplinkoje. Restorane tokia muzika skatina negailėti pinigų. Pastebėjome, kad klientai labiau pirkdavo pasimėgauti skirtus valgius — užkandžius, desertus, kavą“, sako universiteto psichologijos dėstytojas, mokslų daktaras Adrian North.

Klinikinės studijos duomenimis, pusei Didžiosios Britanijos žmonių, sergančių širdies ligomis, nepavyko, vartojant cholesterolio kiekį mažinančius vaistus (statinus), pasiekti rekomenduojamą cholesterolio kiekį kraujyje. Pastaraisiais

metais Vakarų pasaulyje labai padidėjo statinų vartojimas. Tačiau, pasak kardiologo iš Glazgo Adrian Brady, tik 48 procentai iš 14.000 pacientų pavyko pasiekti norimą tikslą.

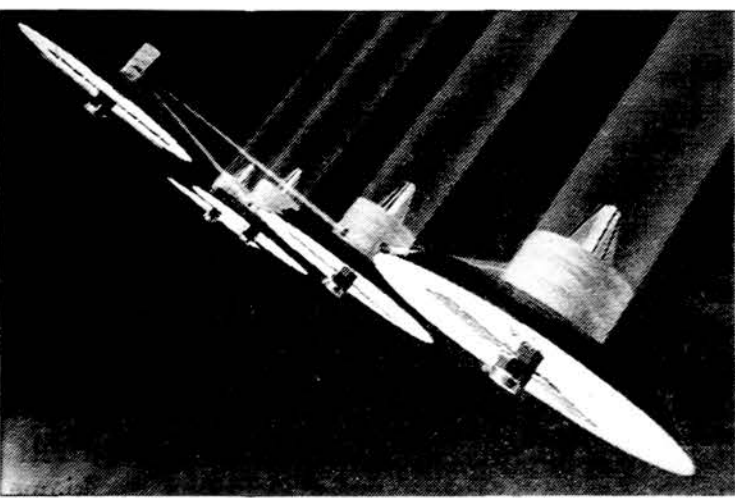
Anglijos mokslininkai mano, kad alaus vartojimas padeda sumažinti svorį, o ne jį didinti. Rusijoje visada buvo teigiama, kad „storėjama nuo užkandų“. O šviežio, nekonservuoto alaus fermentai skatina medžiagų apykaitą. Yra dar vienas niuansas — nuo alaus paprastai lieknesni moterys. Jis žinomas fiziologiškai „artimesnis“, nes jame yra moteriškų hormonų. O štai vyrams mėgautis alumi nepatartina. Jie ne šiaip sau storėja, o nutunka pagal „moterišką“ tipą.

Trečdalis plaučių ligų skyriuose besigydančių pacientų mano, kad vėžys užkrečiamas. 38 procentai amerikiečių mano, kad vėžiu galima užsikrėsti per orą, nes šio susirgimo sukėlėjas patenka į orą per operaciją. Dėl to 24 procentai amerikiečių atsisako butino operacinio gydymo, o 19 procentų atsisako gultis ant operacinio stalo net priimtinais rekomenduojant šeimos daktarui. Tokios stulbinančios išvados buvo pateiktos po paciento, besigydančio specializuotose plaučių ligų skyriuose ligoninėse, apklausos.

Šalin skalbimą! Dauguma mūsų stengiasi išplauti rubuose susikaupusias bakterijas. Tik ne Alex Fowler. Jis norėtų kiekvienam audeklui siūlyti įkurdinti po kelis tūkstančius bakterijų, kurios ten gyventų, daugintųsi ir suestų visus nešvarumus.

Prasideda besivalančių drabužių era. Jūsų drabužiuose gali gyventi įvairios bakterijos, kurios yra genetiškai pakeistos taip, jog sugebėtų maitintis žmogaus prakaitu ir kvapą sąlygojančiomis cheminėmis medžiagomis.

A. Fowler ir jo grupė iš Massachusetts universiteto sukurė vakciną siurbli, kuri galima pąjungti prie tam tikrų tuščiavidurių kanapių pluošto skaidulų. Siurblys įtraukia ko-
lis agarą želatinos su „Escherichia coli“ bakterijomis lašus į skaidulą. Bakterijos nesunkiai įsikuria ir sudaro „gyvą koloniją“, suėsdamas prakaitą ir kūno kvapus sukeliančius baltymus. Tačiau drabužius reikia nuolat devėti ir „serti“ bakterijomis.

Terrestrial Planet Finder

Kinija paleido pirmąjį žmogaus valdomą erdvėlaivį

Kinija trečiadienį paleido į kosmosą savo erdvėlaivį „Shenzhou V“, kurį valdo pirmasis valstybės „taikonautas“, — šis istorinis skrydis užtikrino Kinijai vietą elitiniame valstybių „klube“ šalia Rusijos ir Jungtinių Valstijų.

Raketa „Long March II F“ su kapsule į giedrą dangų 9 val. vietos laiku pakilo iš Gobio dykumos šiauriniame Vidinės Mongolijos regione.

Skrydis truks 21 valandą, jo metu erdvėlaivis aplink Žemę apskries 14 kartų.

„Shenzhou V“ savo orbitą pradėjo skirti 10 minučių po paleidimo.

Kinija tapo tik trečia valstybe pasaulyje po JAV ir buvusios Sovietų Sąjungos, pasiuntusi į kosmosą žmogų, nors rusas Jurij Gagarin skrydžio jau praėjo 42 metai.

J. Gagarin'o — pirmojo kosmose pabuvojusio žmogaus — skrydis 1961 metų balandžio 12 dieną truko 108 minutes. Ne-

trukus, tu paciu metu gegužės 5 dieną, amerikietis Alan Shepard 15 minučių erdvėlaiviu skriejo balistinė trajektorija.

Kinijos Liaudies išvadavimo kariuomenės pulkininkas leitenantas, naikintuvų lakūnas, skraides daugiau kaip 1.300 valandų, 38 metų Yang Liwei trečiadienį, praėjus 34 skrydžio minutėms, pranešė, kad „jauciasi gerai“ ir kad erdvėlaivis veikia normaliai.

„Taikonautas“ yra keistas dviejų kalbų žodžių derinys, sudarytas iš kinų kalbos žodžio „taikong“, reikšiančio kosmosą, ir graikų kalbos žodžio „naus“, reikšiančio jūrą.

Pasak Kinijos prezidento Hu Jintao, kuris asmeniškai dalyvavo kosminio laivo paleidimo ceremonijoje, ši 11 metų užtrukusios kosmoso programos kulminacija yra „istorinis Kinijos liaudies žingsnis kopiant į pasaulio mokslo ir technologijų versumą“.

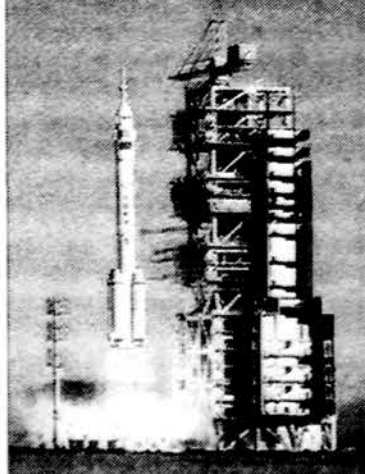
Valstybine žiniasklaida nu-

rodė, kad „Shenzhou V“, nušėjęs pusę milijono kilometrų, turėtų nusileisti ketvirtadienį.

Šis skrydis vainikuoja itin slaptai vykdytą ir dešimtmetį trukusią skrydžio į kosmosą programą, pavadintą „921-uoju projektu“, kuris kainavo milijardus dolerių.

Pirmasis Kinijos žmogaus valdomas erdvėlaivis į kosmosą pakilo tuo metu, kai JAV stengiasi atnaujinti žmogaus valdomų skrydžių į kosmosą programą, kurioms skaudų smūgį sudavė antro amerikiečių daugkartinio erdvėlaivio — „Columbia“ — praradimas šių metų vasarį.

Slaptumo skraiste Kinijos programa dengė iki pat erdvėlaivio pakilimo, kai vyriausybė jokių paaiškinimų įjungė tiesioginę TV transliaciją. Apžvalgininkai sako, kad taip tikriausiai buvo siekiama išvengti visuomenės nusivylimo ir kritikos misijos nesėkmės atveju.

Raketa „Long March II F“ pakilo į erdvę kosminį laivą „Shenzhou V“

„Shenzhou“, kurio pavadinimas išvertus reiškia „dievišką laivą“, sukurtas rusiškos trivietės kosmosinės kapsulės „Sobolj“, kurią sovietai pirmą kartą paleido prieš 36 metus, pagrindu, tačiau buvo patobulintos kelios svarbios sistemos, pavyzdžiui, gyvybės palaikymo ir kompiuterių.

Šis tas apie bakterijas

Genetiškai pakeistos bakterijos padės išsaugoti sveikus dantis

Išmesk dantų šepetuką. Pakanka vaikystėje kartą nueiti pas dantistą ir visą gyvenimą nebeturėsite jokių rūpesčių dėl dantų gedimo. Tik čia yra vienas keblumas. Reikia ryztis išleisti į savo burną genetiškai pakeistas bakterijas.

Anot šios schemos, natūralias burnoje gyvenančias ir dantų eduoji sukeliančias bakterijas pakeis bakterijos, kurios yra genetiškai sukonstruotos kovai su eduoimiu.

Jeffrey Hillman iš Floridos universiteto sako: „Aš siekiu sukurti gera blogų bakterijų rūši“.

Naujosios bakterijos pakeis mikrobus, vadinamus „Streptococcus mutans“, gyvenančius daugumos žmonių burnose ir atsakingus už maždaug 85 procentų dantyse atsirandančių kiaušinių.

Mikrobai verčia cukrų pie-

no rūgštinti, kuri lėtai eda danties emalį.

J. Hillman užsibrėžė sukurti bakteriją, kuri negalėtų gaminti pieno rūgšties ir sugebėtų nuzudyti ir visiškai išstumti kenksmingąsias „S. mutans“.

Iki šiol F. Hillman dar negavo leidimo pradėti bandymus su žmonėmis. Tačiau trys savanoriai, kurie devintojo dešimtmečio pradžioje sutiko „išleisti“ bakterijas-mutantes į savo burnas, iki šiol neturi „S. mutans“.

Savanorių vaikai ir gyvenimo draugai genetiškai pakeistų bakterijų neturi — tai liudija, kad jos nepersiduoda bučiuojantis.

Geriausiu atveju, „BCS3-L1“ reikės užnešti ant dantų, kai vaikui bus apie dvejus metus ir jis dar negali užsikrėsti „S. mutans“, pavyzdžiui, gerdamas su kitais iš to paties indo.

F. Hillman teigia, kad procedūra užtruktų apie 5 minutes ir kainuotų apie 100 dolerių.

Prezidentas susirūpino valstybės sienų saugumu

Atkelta iš 1 psl.

Šiuo metu, jo įsitikinimu, didelę grėsmę saugumui kelia ne karinio išiveržimo grėsmė, o organizuotas tarptautinis nusikalstamumas.

Lietuvos vadovas linkejo, kad pasienis su Karaliaučiaus sritimi taptų ne tik negailestinga užkarda kriminaliniams reiškiniams, bet ir būtų svetin-gas 20,000 Karaliaučiaus srityje gyvenančių lietuvių bei visiems

į Lietuvą atvykstantiems svečiams.

Kudirkos Naumiesčio užkarda yra viena iš 1,734 kilo-metrų ilgio Lietuvos valstybės sieną saugančių 38 užkardų. Tai — penktoji užkarda, pasta-tyta PHARE programos ir Lie-tuvos valstybės lėšomis.

Naujoji užkarda, užtikri-nanti 31,5 km ruožo su Rusijos Karaliaučiaus sritimi apsaugą, iškilio strategiškai pasieniečių

veiklai patogioje vietoje, už ke-lių šimtų metrų nuo Lietuvos ir Rusijos sienos.

Tikimasi, kad nauja užkar-da padės užtikrinti jai priskirto ruožo sienos apsaugą pagal Eu-ropos Sąjungos reikalavimus.

Užkardos statyba kainavo 2,7 milijono litų. 1,88 mln. litų statybai buvo skirta pagal Europos Sąjungos PHARE pro-gramą, likusi suma — iš Lietuvos biudžeto.

Prezidentas pasveikino popiežių 25-ųjų pontifikato metinių progą

Atkelta iš 1 psl.

Prieš dvi savaites Vatikane su popiežiumi susitikęs R. Pak-sas laiške išreiškė viltį, kad sek-mingas Lietuvos ir Šventojo Sosto bendradarbiavimas ir toliau bus plėtojamas bei stiprina-mas.

83 metų popiežius 25-ąsias

pontifikato metines švęs ketvir-tadienį.

Pastaruoju metu vakarų žiniasklaidoje netyla kalbos apie galimą parkinsonizmo ka-muojamo popiežiaus atsistatyi-dinimą.

Jonas Paulius II sunkiai kalba, o prieš kelias savaites dėl

žarnyno sutrikimų turėjo pra-leisti visuotinę audienciją.

Oficialusis Vatikanas neigia informaciją apie galimą popie-žiaus atsistatydinimą ir tvirtina, kad popiežius pajėgus vado-vauti Bažnyčią, nors ir pripa-žįsta, kad turi sveikatos proble-mų.

Susikompromitavę diplomatai už vizų išdavimą uždirbo apie 6 mln. litų

Atkelta iš 1 psl.

Gediminas Šiaudvytis, generali-nis konsulas Sankt Peterburge Gintaras Ronkaitis ir jo pava-duotojas vicekonsulas Darius Rylškis, taip pat konsulas So-veltske Saulius Turskis, Lietu-vos ambasados Rusijoje antra-sis sekretorius Semionas Dan-čenka, Lietuvos ambasados Bal-tarusijoje patarėjas Linas Va-

lentukevičius ir antrasis sekre-torius Ričardas Ramoška.

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis tuomet pa-darė, kad diplomatai įtarti ga-lėjo imti neteisėtą atlygį už Lie-tuvos vizų išdavimą.

Tačiau nė vienas iš konsu-lų to viešai nepripažino. Penki iš jų kreipėsi į teismą dėl gražini-mo į darbą.

Kaip rašo dienraštis, visi septyni Lietuvos diplomatai Ru-sijoje ir Baltarusijoje VSD buvo sekami nuo vasario mėnesio.

Pagal VSD informaciją, neteisėtą atlygio gavimą įtaria-mi 3 iš 5 į darbą per teismą ban-dančių grįžti diplomatų.

Valstybės saugumo depar-tamento atlikto tyrimo medžia-ga yra įslaptinta.

Dalis gyventojų galės gauti išankstines pensijas

Atkelta iš 1 psl.

Pavyzdžiui, 2004 metais gauti išankstines pensijas pa-gaidaujantys vyrai turės būti ne jaunesni kaip 57,6 metų, mo-terys — ne jaunesnės kaip 54 metų.

Be to, jie turės turėti 30 me-tų pensijų draudimo stažą, pas-

kutinius 12 mėnesių būti neper-traukiami registruoti bedar-biais, negauti kitų valstybinio socialinio draudimo, valstybi-nių, šalpos pensijų, nuolatinės kompensacinės išmokos už ypa-tingas darbo sąlygas, šalpos kompensacijos ar bedarbio pa-šalpos.

„Keturių komunarų“ nuotykius Baltarusijoje tirs speciali komisija

Atkelta iš 1 psl.

perdavė svarstyti Teisės depar-tamentui po opozicinės Tėvynės sąjungos-konservatorių frakci-jos kreipimosi.

Teisės departamentas pažy-mi, jog nėra galimybės įvertinti, ar Seimo narių pasisakymuose Baltarusijoje Lietuvos valstybė buvo „niekinama“ ir „žemina-ma“, nes tai nėra teisinės kate-gorijos.

Departamento nuomone, tik baudžiamojo proceso tvarka bu-tų galima įvertinti, ar parla-mentarai galėjo pazeisti Bau-

džiamajame kodekse numatytą atsakomybę už piktnaudžiavi-mą oficialiais įgaliojimais.

Kodeksas numato laisvės atėmimo bausmę iki 8 metų už žalą padariusių įgaliojimų virši-mą arba pareigų neatlikimą asmenims, įgaliojimus atsto-vauti Lietuvai palaikant santy-kius su kita valstybe ar tarptau-tine organizacija.

Savo ruožtu, Teisės depar-tamento išvadose pažymima, jog Seimo valdyba minėtus parla-mentarus į Baltarusiją ne ko-mandiravo, o tik pritarė jų ke-

lionei, „todėl jie nebuvo oficia-liai įgaliojimai atstovauti Lietuvos Respublikai“.

Praėjusią savaitę Baltaru-sijoje lankęsi Seimo nariai Bro-nius Bradas, Vytautas Eim-noris, Vydas Baravykas ir Vla-dimiras Orechovas susilaukė ne tik opozicijos, bet ir savo parti-jos kolegų bei Seimo pirmininko ir prezidento kritikos. Viešėdami Baltarusijoje, Lietuvos parlamentarai, be kita ko, gyrė baltarusišką ekonominę sant-varką, padėti pramonėje ir žemės ūkyje.

Bažnytinė valdžia susidomėjo klebono išgriautais vartais

Atkelta iš 1 psl.

Kunigas šaipėsi iškirtę „vartus į Europą“ ir turėjęs tam vyskupo leidimą.

Parapijiečiai skundėsi pra-radę vieną iš architektūrinių miestelio simbolių.

Kaip trečiadienį sakė Šiau-lių vyskupijos kurijos kancleris kunigas Remigijus Čekavičius, vyskupija pirmiausiai susipa-zins su situacija, o paskui atin-kamai reaguos.

„Kalbos net nėra, kad reikia reaguoti, nes padarytas blogas dalykas“, sakė R. Čekavičius.

Jis taip pat paneigė, esą vyskupas buvo davęs leidimą griauti vartus.

Anot jo, „kol kas dar negali-ma skirstyti nuobaudų. Objek-tyvios situacijos kol kas nežino-me, nes nepavyko susisiekti su klebonu“.

Kaip sakė Kultūros vertybių apsaugos departamento

Šiaulių teritorinio padalinio vir-šininkas Romas Olišauskas, iš-griauti vartai nebuvo laikomi kultūrine vertybe.

„Mūsų registruose tie var-tai neegzistuoja — vadinasi, tai yra ne kultūros vertybė. Tačiau jau paprašėme ekspertų, kad įvertintų bei nustatytų statinio kultūrinę išliekamąją vertę“, sakė R. Olišauskas. Anot jo, kle-bonas neprivalėjo prašyti leidi-mo dėl vartų griovimo.

džiojo universitetas bei Energe-tikos institutas. (VŽ-Elta)

* **Panevėžyje iš Juozo Miltinio dramos teatro sienos** ir šalia esančios dekoratyvinės tvorės buvo išimti žydų paminkliniai akmenys. Soviet-mečių naikinant žydų kapines miesto centre, nuspręsta pamin-klinių akmenų neišimti, o su-skaldžius panaudoti dramos teatro pastatui papuošti. Ant kai kurių dar yra išlikusių už-rašų. Iš teatro sienos ir tvorės reikės išlupti apie 13 paminkli-nių akmenų liekanų. Kol kas juos kėtinama saugoti, o vėliau sumūryti paminklą buvusiose žydų kapinėse. Vietoj išimtų ak-menų pastato sienoje bus įmu-ryti lauko akmenys, o tvorėlė vėliau, rekonstruojant Laisvės aikštę, kėtinama nugriauti.

* **Klaipėdos jūrų uosto darbuotojai rengiasi sutikti** iki šiol neregėtą krovinį — 320 žiurkių, kurios bus siaubo filmo „Žiurkės-2“ „artistės“. Taip pavadinta kino juosta Vokietijos televizijos užsakymu ketina kurti Vokietijos kino gamybos

firma „Ratpet Production“. Pro-jekte dalyvauja ir Lietuvos kino studija. Scenos, kur žmonės kaunasi su kraugeriais grauži-kais, bus filmuojamos Vilniuje. Pasak filmo gamybos vadovės Linetos Mišeikytės, žiurkės fil-mui išaugintos specialiose labo-ratorijose, yra iškastruotos ir turi visus reikiamus dokumen-tus. (LR-Elta)

* **Kaune atidarytas Aukš-tųjų ir informacinių techno-logijų parkas**, kuriame jau įsi-kūrė 10 įmonių. Parko steigėjas puoselėja planus iki 2015 m. iš-plėsti jo pastatus iki 20,000 kv. metrų. Tai kainuotų apie 58 mln. litų, kurių didžiąją dalį tikimasi gauti iš ES struktūrinių fondų. Kauno aukštųjų ir infor-macinių technologijų parkas (KAITP) įsikūrė atnaujintame Energetikos instituto pastate — šiam projektui įgyvendinti Ūkio ministerija skyrė 2,5 mln. litų. Parko steigėjai yra Ūkio minis-terija, Kauno technologijos uni-versitetas (KTU), Vytauto Di-

dziojo universitetas bei Energe-tikos institutas. (VŽ-Elta)

* **I užsienį keliaujantys Lietuvos automobiloninkai** neturės galimybės rinktis, ko-kios valstybės draudimo bend-rinės siūlomą „žaliąją kortelę“ pirkti. Tapusi 44-ąja „žaliosios kortelės“ sistemos nare, Lietuva privals transporto priemonių savininkus aprūpinti savų draudimo bendrovių leidžia-mais tarptautiniais civilinės atsakomybės draudimais. Tačiau draudikams nustatius daugiau nei trečdajį viršijančius dabar platinamos lenkiškos „žaliosios kortos“ įkainius, vežėjai žada dar nagrinėti teisės aktus ir ieš-kioti galimybių naudotis piges-niu užsienietišku draudimu. Dabar rekomenduojama mini-mali 15 dienų galiosiančios lie-tuviškos „žaliosios kortelės“ kaina lengvajam automobiliui turėtų siekti 100 litų, motocik-lui — 60 litų, sunkvežimui arba traktoriui — 130 litų, autobusui — 300 litų. (KD-VŽ-Elta)

TARP MŪSŲ KALBANT

LIE-TU-VA, LIE-TU-VA, LIE-TU-VA

Tarytum per rūką prisi-mena 1937 metų Lietuvos per-galę Rygoje surengtose Euro-pos krepšinio pirmenybėse. Prisimena staiga mūmyste pa-kitęs žaidimų pomėgis. Mums, paaugliams, nebeužteko kvad-rato žaidimo. Mes pradėjome mėgautis krepšiniu. Bene 1938 metų rudenį, Klaipėdos mieste viešėjęs Amerikos lie-tuvius Mykolas Ruzgys mus supažindino su pagrindinėmis krepšinio žaidimo taisyklėmis.

Gerokai daugiau prisime-na 1939-tieji metai. Tuomet Vokietijos okupuotoje Klaipė-doje (Laisvoje uosto zonoje), Lietukio raštinės patalpose; ištempe ausis klausėmės Eu-ropos krepšinio pirmenybių baigminių rungtynių radijo transliaciją. Lietuva laimėjo vieno taško persvara. Mūsų tarpe kilusiam džiaugsmui ne-buvo ribų. Kažin kuris pasiūlė pasiūsti į Kauną sveikinimo telegramą. Ši pareiga buvo man, amžiumi jauniausiam, patikėta. Bematant buvo su-redaguotas ir man įteiktas tek-stas bei kelios, tuo metu Klaipėdos krašte kursavusios, Reichmarkės.

— Tu vaikeli, bėk į pašta ir išsiųsk telegramą, — pa-sakė vienas, amžiumi gerokai už mane vyresnis.

Prisimenu, jog bėgau už-dusdamas. Praveręs pašto įs-taigos duris, priėjau prie te-legramoms siųsti langelio ir pašto valdininkei perdaviau telegramos tekstą. Toji valdi-ninkė, tarytum nesuprasdama lietuviškai parašyto teksto (o gal ir nesuprato?), klustelėjo, kokia kalba yra parašytas siunčiamos telegramos teks-tas? Aš jai pasakiau, kad lie-tuvių kalba ir pridūriau, kad šiandien Lietuva užėmė pir-mąją vietą Europos krepšinio pirmenybėse. Atlikęs pareigą, linksmai nusiteikęs, sugrįžau atgalios.

Netrukus Lietuva neteko nepriklausomybės. Lietuvos krepšinio rinktinės pagrin-diniai ramsčiai (Amerikos lie-tuviai) sugrįžo į savo gimtąją

šalį. Lietuvoje likę krepšinin-kai ankstyvesniais ir vėles-niais metais neatlaidžiai mėtė kamuolius į Rusijos ir kitų „draugiškų“ respublikų krep-šius. Lietuvos krepšinio elitais ne kartą nulėmė Sovietų Sa-jungos laimėjimus tarptauti-nėse rungtynėse.

1944 m. nemažas Lietuvos krepšininčių būrys, pasitrau-kęs į Vakarų, stebino tenykš-čius vokiečius, austrus, o vė-liau prancūzus, anglus ir ki-tus. Vėliau didokas skaičius lietuvių, pasirinkę išeiviskąją dalį, išvyko į Prancūziją, Ang-liją, JAV, Australiją ir kitur. Svetimose šalyse įsikūrę, ne-atitrūko nuo pamėgto krepšinio.

Va, Š. Amerikoje „nutupę“, mūsų krepšininukai sėkmingai rungtyniavo Pietų Amerikoje. Australijoje ir Vakarų Europo-je. Lietuviai net įveikė Australi-jos ir Kanados olimpinės krep-šinio rinktinės. Taipgi jie, vie-niems pritariant, o kitiems reiškiant skirtingą nuomonę, nuskrėdė į okupuotą Lietuvą, sužaidė keletą rungtynių. JAV ir Kanados lietuvių krepšinio komandos rungtyniavo ir atgimusiame Lietuvoje.

Lietuva neseniai tapo Eu-ropos krepšinio nugalėtoja. Vi-sa Lietuva džiaugėsi iškovota pergale. Džiaugėsi ir pasaulyje pasklidusi lietuvių išeivija.

Čia rašančiajam teko lai-mė stebėti baigmines Lietu-va—Ispanija rungtynes Čika-goje veikiančio lietuvių Jauni-mo centro patalpose įrengta-me plačiame televizijos ekrane. Regis, jog tądien Čikagoje rungtynių eigą stebėjusius tautiečius būtų galima pava-dinti tikraisiais krepšinio aistruoliais — sirgaliais. Lie-tuvos krepšinio rinktinės lai-mėjimas tapo visapusiško pasigerėjimo išraiška.

Arteja Atenuose rengia-mos olimpinės žaidynės. Ar tik nebus mūsų krepšinio koman-dos, pasipuošti auksiniais meda-liais? Telydi juos visokeriopa sėkme!

Petras Petrutis

III PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS „MES“ 2003 LIETUVOJE

VAIZDAJUOSČIŲ RINKINYS

ANSAMBLIŲ VAKARAS
ŠOKIŲ DIENA
DAINŲ DIENA

Sios profesionaliai paruoštos vaizdajuosčių parduodamos rinkinyje arba atskirai po vieną.

Puiki kokybė!

AMERIKOS LIETUVIŲ TELEVIZIJA
VIENINTELĖ AMERIKOJE ĮSIGIJO TEISĘ IŠ LIETU-VOS NACIONALINĖS TELEVIZIJOS OFICIALIAI RODYTI IR PLATINTI ŠVENTES VAIZDAJUOSTES.

KREIPKITĖS TELEFONU 708-839-9022

Žiūrėkite Amerikos Lietuvių Televizijos laidas ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 7 v.v. iki 8 v.v. per WFBT Čikagos 23 kanalą.

PASLAUGOS

Medžio darbai, elektra, santechnika, grindys, dažymas... Aukšta darbų kokybė, žemos kainos

ZILVINAS VENCIVS
contractor
312-388-8088;
773-581-5920

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS.
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

Šildymas Šaldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629

Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
24 val. per parą
7 dienas per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVIEKATŲ IR GYVŲŲ DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Ott. Mgr. Aukš. S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654 773-581-8654

DRAUGAS, 2003 m. spalio 16 d., ketvirtadienis

5

A + A JONAS KLEVYS

Mirė 2003 m. spalio 13 d., sulaukęs 77 metų.
Gimė Lietuvoje, Šiauliuose. Gyveno Marquette Parko apylinkėje.

Nuliūdę liko: žmona Vaike, krikšto dukra Sophia Daukus bei kiti artimieji ir draugai.

A. a. Jonas Amerikoje buvo baigęs Illinois Techno-loginį Institutą, elektros inžineriją.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, spalio 16 d. nuo 9 v.r. iki 11 val. r. Brady-Gill laidojimo namų koplyčioje, 2929 W. 87th St., Evergreen Park, IL. Laidotuvės ket-virtadienį, spalio 16 d. 11 val. r. Brady-Gill laidojimo namų koplyčioje, iš kur a.a. Jonas palydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuliūdę artimieji.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

A + A. Dantų gydytoja TEODORA TAMULIENĖ ŽADEIKYTĖ

Mirė 2003 m. spalio 11 d., sulaukusi 83 metų.
Gimė Lietuvoje, gyveno Joliet, IL, anksčiau Čika-goje.

Nuliūdę liko: vyras Jonas, jo giminės, dukra dantų gydytoja Rita, jos vyras David Shea su giminėmis, jų vaikai — Robertas, Kristina, Collin, Caitlin ir David; brolis Juozas; brolienė Valerija Žadeikienė ir jos šeima; pusseserė Nina Simon su giminėmis; Lietuvoje: pusseserės Elenos Pociūtės Tamoševičienės šeima, pusbrolio Juozo Pociaus šeima, tetos Onos Vainorienės dukterų Jadvygos ir Anastazijos šeimos; sesers Zosės Martinai-tienės dukra Julija Mickevičienė su vyru Vladu ir jų sūnaus Romo šeima ir Zosės vyro Juozo Martinaičio gi-minė bei kiti giminės.

Amerikoje amžinam poilsyje ilsisi: Teodoros dėdės Žadeikiai: Amerikos kariuomenės veteranas Pranciš-kus, Liudvikas ir Jonas.

A. a. Teodora pašarvota ketvirtadienį, spalio 16 d. nuo 2 v.p.p. iki 8 val. v. Fred C. Dames laidojimo na-muose, 3200 Black Rd., Joliet, IL

Laidotuvės įvyks penktadienį, spalio 17 d. Šv. Mi-šios 10:30 v.r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažny-čioje.

A. a. Teodora bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti šiose laidojimuose.

Vietoje gėlių aukoti Lietuvos Našlaičių globos komi-tetui.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Fred C. Dames, tel. 815-741-5500.

Ilgametei šeimos bičiulei

A + A SOFIJAI SALIENEI

iškeliavus pas Aukščiausiąjį, dukrai prof. dr. RIMGAILEI, anūkei LAIMUTEI, brolienei PRI-MAI VAŠKELIENEI ir artimiesiems, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Jadvyga Gečiauskienė
Teresė ir Algimantas Gečiai

DĖMESIO! DĖMESIO!

Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai.

Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administracijos adresu

4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

* Moteris ieško darbo su grįži-mu ar su gyvenimu prižiūreti ligonius. Kalba angliskai, turi automobilį. Tel. 708-863-4147.
* Moteris ieško bet kokio dar-bo. Turi legalius dokumentus. Tel. 773-424-3896.

* Moteris ieško darbo šešta-dieniais iki pietų ar vakarais ofisų valymo. Tel. 708-220-3202, palikti žinutę.
* Moteris ieško darbo žmonių priežiūroje su gyvenimu, arba gali pakeisti bet kurią savai-tės dieną. Tel. 773-925-1375.

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644. Jana.

SIŪLO DARBA

Reikalingi mūrinkai ir pagalbiniai darbininkai.
Tel. 630-305-0022.
fax 630-637-9557.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dail. Danguolė ir Lietuvos Respublikos garbės konsulas Detroit, MI, Jurgis Jurgučiai, apsilankę „Draugo“ ne tik nusipirko lietuviškų knygų, bet padarė „Draugui“ 200 dol. auką. Širdingai džiaugiamės juos galę sutikti ir dekojame už tokią dosnią dovaną. Taip pat primename, kad dail. D. Jurgutienės kurinių paroda, atidaryta Balzako Lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje, spalio 11 d., tęsis iki lapkričio 15 d. Visi kviečiami parodą aplankyti.

Kviečiame į „Draugo“ pokylį, kuris vyks Martine pokylių saleje, 2500 W. 95th St., Evergreen Park, IL, spalio 19 d., sekmadienį. Pradžia 6 v.v. – kokteiliai, 7 v.v. – vakarienė; 8 v.v. – šokiai. Gros „Kauko“ ansamblio muzikantai. Bilietus galima užsisakyti „Draugo“ tel. 773-585-9500 ir atsiimti prieš pokylį prie įėjimo. **Kaina 45 dol.** Dar bus galima įsigyti ir loterijos bilietėlių.

Dr. Aldona Valis-Labokas, gyv. St. Petersburg, FL. Draugo fondo garbės narė, jubiliejiniam rudens vajui atsiuntė 1,000 dol. prie ankstesnių 1,000 dol. įnašų. Nuosirdus ačiū.

Lietuvių fondo tradicinis pokylis vyks lapkričio 9 d., seštadienį. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje saleje. Gros brolių Švabų orkestras. Pokylio metu bus įteikta Lietuvių fondo dr. Antano Razmos vardo Mokslo medicinos premija. Stalus kviečiame užsakyti skambinant į LF rastių tel. 630-257-1616.

Spalio 24, 25, 26 d. Balzako Lietuvių kultūros muziejuje vyks lietuvių filatelistų draugijos „Lietuva“ LITHPEX XXIX paroda, skirta Mindaugo karūnavimo pirmųjų Lietuvos karaliumi 750-ųjų metų sukakčiai. Visi besidomintieji lietuviškais pašto ženklais, jų istorija, kviečiami į parodą. Ypač maloniai kviečiame lietuviškąją jaunimą, mokinius, studentus, kurie galbūt pasidairė į išspindintus ir kruopščiai surinktus lietuviškų pašto ženklų, monetų, popierinių pinigų, medalių rinkinius, vėliau ir patys pradės domėtis lietuviškų vertybių kolekcionavimu. Įėjimas nemokamas.

Spalio 11 d. PLC Jono šeimyniškai „Saulutės“ Lietuvos vaikų globos būrėlio, talkininkai kūrėsi suintinių į talpinimą kūrė, o namams per Lithuanian Mercy Lift Indrė Tjūnelienės mokytoja. Kelly Pleckienė, jauniasis vaikinas dr. Algirdas Marčiulis, Nida Veržaitė, Dina Šimėnė, Algis Ruzickas, Vito Remyte, Leonas Buncas, Marius Černius, Mindaugas Vygantas, de Rosa McGarthy, Antanas Navakas, Vilma Boyer, Ladija Vikičevica, Kęstutis Bilevicius, Algis Jonytas, Marius Prokapius, Paulius Marčiulis.

PRASIDEDA XII LIETUVIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS ČIKAGOJE RUOŠA

2004 m. liepos 3 d., šeštadienį, Allstate Arena (toje pačioje saleje, kuri anksčiau vadinosi Rosemont Horizon ir kur jau yra vykusios lietuvių šokių šventės). Čikagos šiaurės vakarų priemiestyje, IL, vyks XII Lietuvos šokių šventė. Sudarytas ir nuo kovo mėn. dirba organizacinis komitetas, kuriam vadovauja **Audronė Tamulienė** iš Čikagos. Ji sušaukė atsakyti į keletą „Draugo“ klausimų.

– **Gal pradėkime nuo patio organizacinio komiteto.**

– Išlaikydami tradiciją, pradėta 1957 m., rengiame jau XII šokių šventę. Rasa Paskocimienė pakviesta ir sutiko būti XII šokių šventės meno vadove. Organizaciniame komitete jau yra 23 žmonės. Jūrė Budrienė sutiko vesti lėšų teikimo komitetą. Kadangi iš bilietų pardavimo mes negalime padengti visų išlaidų, turime rinkti aukas. Gediminas Damašius sutiko būti išdalininku. Vytautas Karaitis rūpinis šokių vežiojimu. Dalia Anyšienė ir Frank Zapolis palėpūs žinių paskleidimu. Rugilė Šlapkauskienė – sekretorė. Daina Dumbrienė rūpinis pokylių ir pagrindinio viešbučio reikalais.

– **Kuo šventė bus panaši ir nepanaši į kitas?**

– Atrodo, kad tai bus įprasta Amerikoje lietuvių tautinių šokių šventė, ne tokia kaip Lietuvoje. Ieškau žodžių nusakyti Lietuvoje vykstančias šventes – ten vyksta daugiau teatralizuoti renginiai. Mūsų šventės yra pilna to žodžio prasme šokių šventės, bet tai daugiausia priklausys nuo meno vadovės, kuri rengia programą. Prašiau tik, kad įjungtu „Malūna“, kuris man labai gražus, bet kurio patį jau nebeįstengiu šokti. 2004 m. dimui. Labai prašu jo arba žinančiųjų jo adresu paskambinti Stasė Petersonienė tel. 773-847-1693.

Amerikos Lietuvių tarybos 63-asis suvažiavimas vyks lapkričio 8 d., seštadienį, Balzako lietuvių kultūros muziejuje 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Pradžia 9 v. r. Daugiau informacijos – ALTO rastių tel. 773-735-6677.

Vilniaus Psichikos sveikatos centro pacientams renkama patalynė – paklodės, antklodės, pagalvės bei rankšluosčiai. Sveikatos centre gydomi apie 3,000 žmonių. Didele dalis jų yra nedarbingi ir gyvena iš invalidumo pensijų. Valstybės teikiama socialinė parama minimali. Todėl mūsų parama skurdžiai gyvenantiems asmenims, kurie dėl

šventės vyks ne sekmadienį, Amerikos nepriklausomybės dieną, nes tuo metu sales darbininkams tenka mokėti dvigubą atlyginimą. Taupumo sumetimais pasirinkome šeštadienį, liepos 3 d.

– **Ar programa jau aptarta?**

– Šokių mokytojų savaiteje Dainavoje aptarta programa, mokytojai su ja supažindinti, padarytas video, mokytojams paruošta muzika, šokių aprašymai ir jau išsiuntinėti grupėms.

– **Kiek numatote šokių grupių ir šokėjų?**

– Tikimės užpildyti visą salę, kurioje telpa 24 rateliai: atskirai vaikų, jaunių, studentų, jaunų, veteranų ir senorių grupėmis. Yra galimybių sulaukti ir svečių iš kitų pasaulio šalių. Praėjusią vasarą, per Lietuvos dainų šventę, buvo progą susitikti su Liaudies kultūros centro direktoriumi Juozu Mikutavičiumi ir užmegzti bendradarbiavimo mazgus. Taigi, be šokėjų iš Kanados ir JAV, kvietimai dalyvauti ruošiami grupėms Lietuvoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Argentinoje, Brazilijoje. Pirmą kartą yra susidomėjimas Švedijoje, iš kur taip pat galime sulaukti vienos grupės. Iš viso mūsų šventėse paprastai būna apie 2,000 šokėjų, daugiausia iš Kanados ir JAV. Jau pasiūsti laiškai su raginimais grupėms registruotis. Paskui vyks jau patį šokėjų registravimas.

– **Šiek tiek buties: ar kiekviena grupė turės mokėti registracijos mokestį?**

– Kad galėtume padengti visas išlaidas (vien šokių sales nuoma kainuos per 100,000 dol.), turėsime prašyti prisidėti ir pačius šokėjus. Vaikai ir moksleiviai mokės 10 dol.,

sveikatos negali dirbti, yra būtina. Aukojamus daiktus priimsime PLC Lemonte, baznyčios vestibiulyje už puspalavals stalo. „Saulutės“ moterys juos supakuos ir išsiųs.

Kun. Antanas Gražulis, SJ, buvęs Vilniaus Jėzuitų gimnazijos direktorius, spalio 19 d., 1 v. p.p., lietuviškai šv. Mišias aukoš šv. Onos baznyčioje, Beverly Shores, Indianoje. Galbūt atvyks ir kun. K. Ambrasas, SJ, jei dar nebus išvykęs į Lietuvą.

IEŠKO GIMINIŲ

Esu Elena Žimkienė-Gedgaudytė, 1920 m. gimusi Čikagoje. Būdama 3 metų su tėvais išvykau į Lietuvą, ten. Telšių raj., Žarėnų kaime, ir likau gyventi. Ieškau atsiliepiantį Gedgaudų, Repšų giminių. Kreiptis Lietuvoje: Elena Žimkienė, Žarėnų kaimas, Telšių raj., 5610. Amerikoje: Ramūnas Žimkus, 5320 S. 73rd st., Summit, IL, 60501; tel. 708-259-4203.

Laima Petravičienė (45 m.), gyv. Kniadiškių 18-16, Panevėžys, LT-53005, ieško tėvo – Zilniaus Broniaus, kilusio iš Alytaus raj., Alovės valsč. giminių: Kazimieros ir Prano Pliaugų dukters Onutės, anukės Barborytės. Žinoma, jog jos gyveno Kalifornijoje. Ieškome Juozo Latausko ir jo giminių. Žinome, kad gyveno Urugvajuje. Taip pat ieškome mamos – Stanislovas Strazdaitis, kilusios iš Panevėžio raj., Ramygalos valsč. giminių: Strazdų, gyvenusių Vadoklių, Pagiriu miesteliuose. Žinome, jog jau miręs Jurgis Strazdas, gyvenęs Kanadoje, Toronto mieste, Miss., turėjo brolių ir seserį, kurie turėjo vaikų.

visi kiti – po 20 dol. Visi atvažiavę ir apsigyvenę savomis lėšomis. Mes ieškome viešbučių šokių arenos apylinkėje, kad visiems būtų patogų ir ne per brangu. Rengiame tinklaraپی internete, prieinamą iš JAV LB svetainės. Yra planuojamas šventės leidinys, kurį tvarkyti sutiko Ramojus Vaitys, dviem kalbomis, kuriame bus pristatytos ir šokių grupės. Sudaryta šokių šventės samata, kuri pateikta tvirtinti JAV ir Kanados JAV LB krašto valdyboms. Greitai spaudoje bus praneštas mūsų būstinės adresas ir telefonai, pristatytas šventės ženklas.

– **Kiek dienų šventė truks?**

– Grupės pradės suvažiuoti birželio 30 d., trečiadienį. Ketvirtadienį, liepos 1 d., jau prasidės repetitijos – dalimis, o penktadienį – generalinė repetitija. Penktadienio vakare – susipažinimo vakaras Čikagos centre, Navy Pier, kurį rengia Jonas Gražys. Bus visiems progą pamatyti naktinę šventinę Čikagą ir Michigano ežerą. Čionai dalyviai bus vežami organizuotai, autobu-sais. Oficiali šventės atidaryma tikimės rengti miesto centre. Šeštadienį Allstate Arena šventė prasidės 2 val. p.p. ir tęsis apie 3-4 val. Po šventės, šeštadienį vakare, vyks pokylis: Hyatt Regency O'Hare viešbutyje, gretimose salese jaunimui ir vyresniesiems. Vyresniesiems valgis bus patiekiamas, o jaunimas apsi-tarnaus pats. Beje, tame pačiame viešbutyje veiks ir organizacinio komiteto būstinė, čia vyks registravimas, tautodailės paroda ir mugė.

– **Norėtume susipažinti ir su jumis. Kaip jūs susisiejęte su lietuviškais šokiais?**

– Kaip šokėja dalyvavau pirmojoje šokių šventėje 1957 m. Čikagoje. Nepamiršamas įspūdis, kad tada mes, Baltimorės šokėjų grupė, pirmojoje šokių šventėje pirmieji įžen-

game į salę. Nuo tada džiaugsmas ir pasididžiavimas lietuvišku tautiniu šokių neapleidžia. Nuo 1976 metų, kai atsirado veteranų grupės, pradedame su vyru šokti Nijolės Pupienės vadovaujamoje „Lėtuno“ grupėje Čikagoje. Lietuvoje šokome jau tris kartus.

– **Jūs vizitinėje kortelėje prisistatote „audėja“. Atrodo, kad su šokiais jūs susijusi ir per tautinius drabužius?**

– Dar gimnazijoje mane sužavėjo audimas. Namuose turiu audimo stakles. Esu išaudusi vyriškus tautinius rūbus, moteriškus dar nedrįstu. Tik sau esu išsiaudusi drobule, nuometą, juostą ir kikišką. Tautinių rūbų audimo mokiausi pas Aldoną Vesel-

kienę ir studijavau pas tautinio rūbo tyrinėtojas Lietuvoje. Man tai teikia didelį džiaugsmą. Norėčiau ir toliau gilintis.

– **Girdėti, čia vyksta diskusija, koks turėtų būti tautinis rūbas: ar toks, kaip Lietuvoje – restauruotas istorinis, ar čia tradiciškai susiklostęs. Kaip jūs šią diskusiją komentuojate?**

– Tą rubą, kuris čia po karo susiklostė, keblu gražiai įvykdyti. Tas, kuris kuriamas Lietuvoje, taip pat sudėtingas, bet man įdomu jį bandyti.

Dekojame už pokalbį. Linkime gražios šventės.

Kalbėjosi
Audronė V. Škiudaitė

Audronė Tamulienė Vilniuje, Lietuvos dainų šventės dienomis, pasi-puošusi savo pačios austa drobule ir nuometu.

„DRAUGO“ POKYLIO RĖMĖJAI

Irena Kuras-Checcia, Palos Heights, IL, gražindama „Draugo“ laimėjimų bilietus, pridėjo 50 dol. auką. Labai ačiū!

Jau tik kelios dienos beliko iki „Draugo“ rudeninio pokylio, kurio metu bus ištraukti laimingieji bilietai – žinoma, jeigu paskubėsite atsiųsti jų šakneles. Štai šie mūsų skaitytojai ne tik gražino bilietėlių šakneles, bet kiekvienas pridėjo po 50 dol. auką dienraščio leidybos išlaidoms padengti. Tariaime

nuosirdų ačiū: **Adelei Rysavy,** Jackson Heights, NY; **Jonui Rugeliui,** Maywood, IL; **Vladui Navickui,** Chicago, IL; **Aldonai Šmulskštenei,** Chicago, IL.

Ona Alekna iš Miami, FL, Zita Zvirzdys iš Lacy, WA ir **Valerija Buinienė** iš Blue Bell, PA, nors gyvena toli nuo viena kitos, bet visos skaito „Draugą“ ir remia jį savo aukomis. Gražindamos laimėjimo bilietėlių šakneles, kiekviena pridėjo po 40 dol. auką. Labai dėkui! Visiems loterijos dalyviams linkime laimės!

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

„Su geriausiais linkėjimais sukiame spaudos darbą“, rašo mūsų skaitytoja **Stasė Petrušaitienė** iš Racine, WI, siųsdama ne tik prenumeratos mokestį, bet ir 50 dol. auką. Jos dosnumas tikrai palengvins mūsų darbą. Ačiū!

Ačiū Romanui Stropui iš Lockport, IL, už 50 dol. auką, kurią atsiuntė „Draugui“ kartu su prenumeratos mokesčiu.

Donna Frizelis, gyv. Burbank, IL, pratesdama „Draugo“ prenumeratą, parėmė savo dienraštį 50 dol. auką. Labai ačiū!

Kol Jonas Talandis Santa Monica, CA, gauna Čikagoje leidžiamą „Draugą“, praeina kelios dienos, bet jis žino, kad šio laikraščio verta palaukti, todėl, atnaujindamas „Draugo“ prenumeratą, kartu atsiuntė ir 50 dol. auką. Esame dėkingi!

Anelė ir Vladas Barkauskai iš Point Pleasant, NJ, atnaujino „Draugo“ prenume-

ratą ir parėmė jo leidybą 50 dol. auką. Jų dosnumą nuoširdžiai įvertiname ir dekojame.

Algirdas Banys, gyv. Bloomfield Hills, MI, kartu su prenumeratos mokesčiu mokėsiu atsiuntė 50 dol. auką. Jam linkime geriausios sėkmės ir tariame ačiū!

„Draugo“ redakcija ir administracija už paramą dėkoja: **Donatui Janutai,** Oakland, CA; **Juozui Mikuliui,** Westchester, IL; **Danutai S. Jurui,** Westchester, IL; **Kostui Stankui,** Homer Glen, IL; **Yolandai Kizis,** Tecumseh, Ont., Canada; **Jonui ir Aušrai Paroniama,** Darien, IL; **V. Beleckui,** Sunny Hills, FL. Kiekvienas šių „Draugo“ skaitytojų atsiuntė po 50 dol. auką palengvinti laikraščio leidybos išlaidas. Jų auką ir dosnų geraširdiškumą tikrai suteikia jėgą tęsti šį ne-lengvą darbą.

Richard Klementavičius iš Pensacola Beach, FL, parėmė „Draugą“ 50 dol. auką. Ačiū!

SKELBIMAI

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama mažiausiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.**

• **FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO!** Tik 15.9 cento skambinant į Lietuvą. 4.9 cent JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metu patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. Naudodami DIAL NOW paslaugas, tuo pačiu remiate išsivijus lietuvišką žiniasklaidą. **DIAL NOW – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

Gedimino lituanistinė mokykla, veikianti Čikagos šiauriniuose priemiesčiuose, atidaro naują ikimokyklinio amžiaus (4-5 m.) vaikų klase. Taip pat ieško mokytojų. Sudomino? Prašome skambinti tel. 847-740-0817.

Šokite su Maironio lituanistinė mokykla XII Tautinių šokių šventėje. Anketa rasite mokyklos raštineje. Maironis Jūsų laukia!

Laima Milaitis, gyv. Oak Lawn, IL, pratesdama „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 50 dol. auką. Širdingai dekojame!

Nijolė R. Zdanys iš La Grange, IL, parėmė „Draugą“ 50 dol. auką. Ačiū!

A. L. Cepulis, M.D., gyv. Willowby Hills, OH, pratesdama „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė 50 dol. auką. Dekui!